

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU IOAN CUZA”

DOROHOI, BOTOȘANI

ANUL III
NR. 3
AUGUST 2019

CUVINTE

CĂLĂTOARE

REVISTĂ ȘCOLARĂ

COLECTIVUL DE REDACȚIE

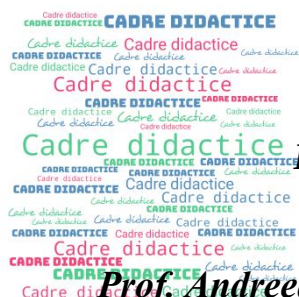
REDACTORI ȘI COORDONATORI:

Prof. Paula Gavriluță, ISJ Botoșani

Prof. Mihaela Cătălina Olariu, Școala Gimnazială „A. I. Cuza” Dorohoi

Prof. Alina Daniela Surdu, Școala Gimnazială „A. I. Cuza” Dorohoi

Prof. Paula Mihaela Stoleru, Școala Gimnazială „A. I. Cuza” Dorohoi

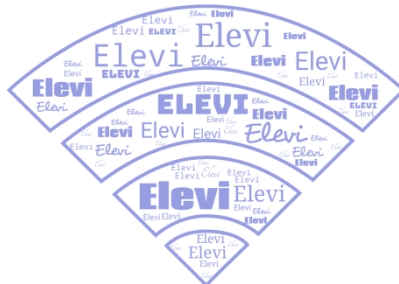

COLABORATORI:

Prof. Simona Afloarei, Școala Gimnazială „A. I. Cuza” Dorohoi

Secretar Lidia Lionte, Școala Gimnazială „A. I. Cuza” Dorohoi

Prof. Andreea Adina Chelaru, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi”, Botoșani

Cozmiuc Alexandru (VIII A)
Gavriluță Erika (V A)
Ionel Andreea (VIII A)
Purușniuc Ștefana (V A)
Scutelnicu Diana (VA)

Prof. Irimia Corina Elena
Prof. Groza Carmen
Prof. Apostu Cristina
Prof. Ropotă Daniela
Prof. Ciocan Ramona

Prof. Amariei Maria
Prof. Alexa Irina
Prof. Preot Grigore Silviu
Prof. Moscalu Anca
Prof. Alexa Gheorghe

ISSN 2559 – 7027

ISSN-L 2559 - 7027

Cuprins

Serbările copilăriei - clasa a I - a step by step - prof. înv. primar Elena Cristina Apostu, prof. înv. primar Daniela Ropotă - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	5
Sărbătoarea abecedarului clasei I B - prof. înv. primar Carmen Groza - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi.....	11
Primăvară, colț de rai! - Diana Scutelnicu, clasa a V-a A - profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	12
Primăvara, pată de culoare - Erika Gavriluță, clasa a V-a A - profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	13
Dimineață de primăvară - Ștefana Purușniuc, clasa a V-a A - profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	14
Suflet pentru suflet... ..	15
prof. Preot Silviu Grigore - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi - Proiect educațional „Școala viitorului” - prof. înv. primar Carmen Groza - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	17
Proiectare didactică și management european în spațiul românesc - prof. Anca Moscalu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	21
Școala de vară „Cu profesorii la joacă!” la cea de-a treia ediție - prof. Mihaela Cătălina Olariu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”- Dorohoi	27
Excursia de studiu – o opțiune viabilă în predarea literaturii - prof. Corina Elena Irimia - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”- Dorohoi.....	30
Particularități ale formării conceptelor gramaticale la gimnaziu - prof. Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	33
Sunt român și am fost pe 1 Decembrie 2018 la Alba Iulia! - secretar Lidia Lionte - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	35
Îmi place să citesc - modalități de stimulare a interesului pentru lectură - prof. înv. primar Amariei Maria - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	38

Lectura în viața școlarului - prof. înv. primar Irina Alexa - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi.....	49
Valorizarea potențialului creator prin dramatizarea și punerea în scenă a unor povești - prof. înv. primar Gheorghe Alexa - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi.....	57
Importanța protejării mediului înconjurător - prof. Ramona Ciocan - Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuță” Șendriceni.....	65
Formare profesională în context european - prof. Paula Mihaela Stoleru - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi.....	69
Experiență inedită în Săptămâna Francofoniei - prof. Alina Daniela Surdu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi.....	72
Distrugerea responsabilă a deșeurilor - prof. Chelaru Andreea Adina, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Botoșani	75
Primul ajutor în caz de hemoragie - prof. Mihaela Cătălina Olariu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi	78

Serbările copilăriei - clasa a I - a step by step

prof. învă. primar Elena Cristina Apostu, prof. învă. primar Daniela Ropotă - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Motto: „Școala trebuie să urmărească tot timpul ca tânărul să părăsească băncile ei nu ca specialist, ci ca o personalitate armonioasă.” (Albert Einstein)

Conceperea școlii ca o instituție socială cu funcții multiple, aptă să răspundă eficient nevoilor psihologice și sociale ale elevului, să asigure cadrul optim pentru starea sa de bine, pentru diminuarea și prevenirea tulburărilor de adaptare specifice vârstei, pentru formarea unor cetățeni responsabili, este vitală.

Educația non-formală contribuie la formarea și dezvoltarea complexă a personalității elevului în plan moral, intelectual, estetic, civic și fizic prin atingerea tuturor dimensiunilor educației, al cărei scop ultim este pregătirea pentru viață a elevului.

Componentă importantă a educației nonformale, activitățile extrașcolare (extradidactice sau extracurriculare) oferă cele mai eficiente metode de formare a caracterului copilului încă din clasele primare. Ele au un rol foarte important datorită caracterului lor activ participativ, facilitând integrarea eficientă și rapidă a elevilor în colectivitate. Această integrare facilitează la rândul ei procesul de autocunoaștere. Implicându-se în acest tip de activități, elevii devin “subiecți” conștienți ai acțiunii, trăind intens succesele sau insuccesele propriei lor activități. Ei devin capabili să-și orienteze curiozitatea nu numai asupra lumii exterioare, ci și asupra propriei persoane. Se formează astfel „imaginea de sine”, esențială în succesul școlar. Elevii pot să decidă în bună măsură asupra obiectivelor, conținuturilor și mijloacelor de realizare a acestor activități, contribuind astfel la dezvoltarea vieții comunității școlare din care fac parte. Activitățile extrașcolare respectă principiul egalității șanselor, oferind fiecărui elev

posibilitatea de a se implica, indiferent de rezultatele sale școlare. Se dezvoltă astfel sentimentul încrederii în sine, în forțele proprii, fapt care va avea ulterior o mare influență asupra succesului școlar. Unul din scopurile principale ale educației non-formale îl reprezintă creșterea gradului de adaptabilitate a copiilor la viața socială, respectiv dezvoltarea autonomiei personale și sociale, a comportamentului în grup.

Cele mai plăcute activități extrașcolare pentru copii sunt serbările cu tematică diversă, expozițiile cu lucrări realizate chiar de ei, vizitele la zoo, la grădina botanică, la muzee, excursii tematice, concursuri școlare, carnaval, întreceri sportive, activități de plantare și îngrijire a spațiului verde sau chiar flashmob-uri. Acestea au rolul de a dezvolta competențele sociale, lucrul în echipă, colaborarea și comunicarea în rândul copiilor, integrarea în grup, spiritul de inițiativă, toleranța față de ideile celorlalți, deprinderea de a-și susține cu argumente punctul de vedere și de a critica constructiv – toate fiind atribute necesare oricărui om pentru reușita în viață. De aceea, aceste activități îl ajută pe copil să dobândească aptitudini necesare pentru a se descurca în cele mai variate situații de viață.

Serbările școlare marchează evenimente importante din viața școlarilor. Aceste activități constau în dezvoltarea artistică a copiilor, dar și într-o atmosferă de sărbătoare instalată cu acest prilej. Serbarea școlară reprezintă un gen artistic cu o formulă complexă, materializat printr-o finalizare specifică unei activități artistico-interpretative, cu scop didactic și estetic. Conținutul unei serbări școlare presupune îmbinarea armonioasă a tuturor ramurilor artei: muzică, dans, teatru. În timpul acestor activități, copiii își folosesc fantezia și creativitatea pentru a-și dezvolta atât abilitățile sociale, cât și cele legate de comunicare. A le oferi copiilor posibilitatea de a se juca într-un cadru pedagogic duce la consolidarea și dezvoltarea cunoștințelor cognitive, cât și la dezvoltarea lor ca ființe sociale care pot funcționa atât individual, cât și în grup.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități, îmbinându-se utilul cu plăcutul. Copiii pot fi stimulați și își pot îmbogăți imaginația creatoare și sfera cunoștințelor, prin vizionarea de piese de teatru, filme educative, participând la ateliere de creație, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii sau prin implicarea în desfășurarea sezătorilor literare. Copii trebuie să fie îndrumați să dobândească în primul rând o gândire independentă, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca însuși cadrul didactic să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția copiilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondiționat la desfășurarea acestora.

Am organizat împreună cu elevii clasei I Step by Step numeroase astfel de activități: “Sezătoarea Toamnei”, serbarea “Uite, vine Moș Crăciun!”, “Carnavalul personajelor din povești” și “Serbarea Abecedarului”. Activitățile propuse au constituit un izvor de bucurii și satisfacții. Copiii au interpretat diferite roluri: cântăreț, dansator, povestitor, creator de obiecte artizanale, formându-și sau perfecționându-și o serie de abilități artistice. Ei s-au pregătit împreună și au depus eforturi susținute pentru îndeplinirea unui scop comun, reușita serbării. Participanții au purtat costume minunate, minuțios pregătite. Elevii au avut posibilitatea de a se manifesta liber, atât în crearea costumului, cât și în interpretarea/realizarea unor monologuri. Aceste activități, cu valențe educative, au fost percepute ca adevărate sărbători, atât pentru elevi, cât și de părinții și bunicii lor. Activitățile au permis exprimarea activă nu numai a câtorva elevi mai talentați într-un domeniu sau în altul, ci a unui număr cât mai mare de elevi, fiecare contribuind, în felul lui, la reușita comună. Carnavalul, pregătit cu mare drag de copii, a reprezentat o manifestare veselă, antrenantă, plină de mișcare și de surprize.

Importanța unor asemenea festivități este deosebită pentru că ele largesc orizontul spiritul al elevilor și contribuie la acumularea de noi cunoștințe. De asemenea, îmbogățesc și remontează viața afectivă, stimulând sentimente nebănuite sau dezvoltând pe cele slab manifestate, prin dorința de reușită, iar prezența spectatorilor (părinți, bunici, frați, cadre didactice) trezește în copil energia de a învinge timiditatea, stimulează independența de acțiune.

Serbările copilăriei, momentele acestea de maximă bucurie, atât pentru copii, cât și pentru părinți, întăresc și fortifică sufletele viitorilor adulți. Toate acestea aduc lumină în suflete, dau aripi imaginației, întăresc și fortifică sufletele și stimulează gândirea creatoare.

Sărbătoarea abecedarului clasei I B

prof. învă. primar Carmen Groza - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Elevii clasei I B de la Școala Gimnazială „A. I. Cuza”, Dorohoi au finalizat acest an școlar cu o frumoasă serbare a abecedarului. Micii ștrumfi știu acum să citească, să scrie și să socotească. E mare bucurie! Numerele și alfabetul le sunt de-acum prieteni.

Micii școlari, închipuind Abecedarul și literele acestuia, au urcat pe scenă pentru a convinge auditoriul, în replici care mai de care mai meșteșugite, că litera pe care o întruchiează este cea mai importantă. Și atât s-au tot sfădit ei până ce au ajuns la concluzia că singure, literele nu au nicio putere și că doar unite, în cuvinte, au valoare. Versurile legate de abecedar, dar și de matematică, dansurile și glumele prezentate le-a adus copiilor meritate aplauze din partea spectatorilor.

Cu gândul la vacanța mare, din piepturile lor au răsunat vesel versurile:

"Dintre recreații ea e cea mai mare
Caldă-i ca o vară cu caiși în soare
Veselă-i ca zborul scris de rândunică
Blândă ca povestea spusă de-o bunică.
Nu fi supărată, școala mea frumoasă
Vom veni la toamnă în a doua clasă."

Felicitări, dragi copii și să aveți o vacanță minunată!

Primăvară, colț de rai!

Diana Scutelnicu, clasa a V-a A
profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Uită-te pe geam, copile!
Ca să poți zări prin ceață
Raze calde de lumină
Ce trezesc gâze la viață.

Din livada cu flori ninsă
Ne zâmbesc din ierburi crude
Gândăcei, furnici și fluturi
Și peștițe paparude.

Din răzoare fermecate
Ies zambile-n curcubeu,
Roșii, galbene, albastre
Și-n văzduh se-nalț-un zmeu.

Râde-n hohote grădina,
Cântă cucu-ntr-un cais
Și în dans voios, laleaua
Te invită-n paradis!

Primăvara, pată de culoare

Erika Gavriluță, clasa a V-a A
profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Cu bucurii și voie bună, cu alaiul ei de flori, lumină și culoare, a sosit și la noi fiica cea mai tânără a bătrânului an, primăvara.

Totul pare învăluit în mantia de lumină a soarelui care se oglindește în apele limpezi ale râurilor involburate și apoi mângâie blând pământul. Flori fragile risipesc mireseme dulci de primăvară, razele astrului fierbinte ocrotesc dealurile înverzite, iar vântul zburdalnic poartă pe aripile sale puful pădărilor gingașe. Iarba fragedă înverzește totul în jur, iar ici-colo se aud greierii neastâmpărați.

Primăvara a așternut peste tot ținutul un covor teșut în mii de culori. Câmpurile dansează în rochii de un verde crud, livezile se găsesc de sărbătoare cu flori albe de cireș. În păduri, mușchiul gros al copacilor adăpostește mii de vietăți minuscule, trezite la viață. Doar brazii abia dezbrăcați de mantia de nea privesc mândri către soare.

Desigurile, albite până mai ieri de zăpadă, par acum stropite în alb, verde și violet, cu pâlcuri de ghiocei gingași, toporași parfumați și brândușe delicate. Un parfum ușor se răspândește la adierea vântului, un miros divin de primăvara te îmbie la viață.

Primăvara a făcut din nou ce știe ea mai bine: a trezit lunca la viață, a îndemnat la joacă fluturi, albine și ...copii!

Ea ne împarte, cu dărnicie, în fiecare an, din pocalul ei de tinerețe, voieșie și culoare, ne dăruiește un măștișor și un strop de minune în suflete!

Dimineață de primăvară

Ștefana Purușniuc, clasa a V-a A
profesor îndrumător, Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

La răscrucea dimineții
Soarele cel adormit
Dă semnalul viu al vieții:
Primăvara a sosit!

Pământul a plâns cu rouă,
Perle mici și sclipitoare,
Fericți de ziua nouă
Sticleții râd iar la soare.

Rândunele sfioase
Au ieșit din cuibușoare
Cu săgețile tăioase
În a zorilor răcoare.

Fluturașul de mătase
Se avântă în lin zbor
Peste florile frumoase
Ca ștrengarul călător.

Iar prin codrul înverzit
Cucul cel neobosit
Dă de veste tuturor
Primăvara a venit!

Suflet pentru suflet...

prof. Preot Silviu Grigore - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

În cadrul săptămânii "Școala altfel - Să știi mai multe, să fii mai bun!", Parohia "Pogorârea Sfântului Duh", la inițiativa preotului paroh Andrei Silviu Grigore, a găzduit în cursul zilei de joi, 18 aprilie 2019, activitatea extrașcolară "Suflet pentru suflet..." desfășurată în parteneriat cu Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza" Dorohoi reprezentată de elevii clasei a III a B, îndrumați de către doamna profesoară Anca Moscalu și elevii ciclului primar ai Școlii Profesionale "Sfântul Apostol Andrei" Smîrdan coordonați de către domnii profesori Irinel - Costel Rotariu și Ovidiu - Lucian Luca.

Așa cum Mântuitorul a fost modelul desăvârșit de înțelepciune, bunătate, frumos și iubire, noi, oamenii creștini trebuie să urmăm acest model cât ne este cu putință fiecăruia dintre noi. Cu cât aceasta este începută la o vârstă mai fragedă, cu atât valoarea sa va fi mai mare. Pentru a-l face pe copil să ajungă la aceste valori esențiale ale umanității este necesară educația religioasă.

Pornind de la motto-ul "Omul se cunoaște după copiii pe care i-a lăsat în urmă." și având ca obiectiv educarea unor virtuți creștine și cultivarea comportamentului moral-religios, activitatea a debutat cu rugăciunea de binecuvântare, moment urmat de săvârșirea Sfintelor Taine ale Spovedaniei și Împărtășaniei pentru toți copiii prezenți.

Activitatea a continuat la Centrul social "Sfântul Prooroc Daniel" aflat în incinta complexului parohial, cu realizarea unor compoziții aplicative specifice sărbătorilor pascale, s-au pictat sau au fost ornate ouă prin diverse tehnici. Toate lucrările realizate vor constitui o expoziție ce poate fi admirată în următoarea perioadă în incinta Bisericii. Întreaga activitate a culminat cu momentele de bătut toaca la care au participat toți copiii, fiecare după priceperea sa. De altfel, în localitatea Smîrdan, an de an, se

desfășoară un concurs de bătut toaca care a luat naștere tot prin inițiativa părintelui Andrei.

În continuare, copiii au avut posibilitatea de a întoarce în timp, vizitând micul muzeu cu obiecte vechi, chiar de sute de ani, colecționate din gospodăriile satului. La final, elevii au fost răsplătiți cu o masă caldă și iconițe, toate acestea prin strădania părintelui Andrei.

Activitatea s-a dovedit a fi un real succes, de altfel, comunitatea din Smîrdan se bucură de un parteneriat viabil și roditor între cele două instituții centrale ale satului: Biserica și școala.

Proiect educațional „Școala viitorului”

prof. învă. primar Carmen Groza - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

ARGUMENT

Schimbările generate de societatea în care trăim au efectul bulgărelui de zăpadă: noi ne schimbăm, copiii se schimbă, preocupările, nevoile și cerințele lor se schimbă.

Educația reprezintă, din acest punct de vedere, modalitatea prin care încercăm să ne pregătim pentru viitor și să facem față noului. Rolul suprem al educației este de a îndruma generațiile de copii pentru viitor și de a le facilita succesul. Educația trebuie să anticipeze viitorul, să vină în întâmpinarea lui, prin transformarea școlilor în rețele de învățare cu ajutorul tehnologiei și a resurselor online, răspunzând astfel nevoilor generației digitale de copii.

SCOPUL ACTIVITĂȚII

Conștientizarea necesității adaptării practicilor educaționale la viteza schimbărilor specifice societății contemporane.

OBIECTIVE:

- dezvoltarea creativității elevilor;
- dezvoltarea imaginației elevilor;
- antrenarea capacității de reflecție;

GRUPUL ȚINTĂ căruia i se adresează activitatea: elevi din unitățile de învățământ preuniversitar

DURATA ACTIVITĂȚII: 21-23 noiembrie 2018 (SEG)

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

- prezentare PPT;
- întâlnire cu grupul de liceeni **North East Dynamics**-prezentarea unor roboți construiți de ei;
- lucru pe ateliere „Școala viitorului” – construcții, machete, desene, colaje

RESURSE UMANE:

- elevi;
- învățători, profesori;
- părinți;
- reprezentanți ai comunității locale.

RESURSE MATERIALE:

- materiale didactice adecvate temelor abordate, diferite tipuri de hârtie/ carton, suport pentru expoziții, materiale necesare realizării construcțiilor, panou pentru afișe, calculator, imprimantă, scanner, aparate foto, DVD-uri, conexiune internet, materiale bibliografice, etc.

RESURSE FINANCIARE:

- contribuții personale;
- alte surse;

RESURSE PROCEDURALE:

METODE SI TEHNICI DE LUCRU:

- observarea
- conversația
- explicația
- învățarea prin descoperire
- jocuri de rol ,de creație
- proiecții ppt

FORME DE ORGANIZARE:

- individual ,frontal, în echipe;

EVALUARE:

- fiecare activitate a elevilor va fi monitorizată, avându-se în vedere implicarea individuală, în echipă sau colectivă;
- expoziții;

- portofolii;
- completarea fișei de monitorizare a activității;

DISEMINARE:

Raportul de activitate care cuprinde aspecte pozitive din derularea proiectului se va prezenta în cadrul lectoratelor cu părinții, în cadrul comisiilor metodice.

ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE

Nr. crt	Activitatea	Clasa	Loc de desfășurare	Data	Responsabili
1.	„Școala de ieri,de azi și din viitor -prezentare ppt. -convorbire Joc de rol: Ce s-ar întâmpla dacă....? CUM ARATĂ ROBOȚII ? -întâlnire cu liceenii - prezentarea unor roboți	CLASA I B	Sala de clasă	21.XI 2018	prof. înv. primar Groza Carmen
2.	lucru pe ateliere „ȘCOALA VIITORULUI” construcții, machete - desene,colaje	CLASA I B	Sala de clasă	23.XI.2018	prof. înv. primar Groza Carmen

Aspecte din activități

Proiectare didactică și management european în spațiul românesc

prof. Anca Moscalu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

„Ce nobilă îndeletnicire să crești sufletul mai multora, să devii într-un fel părinte spiritual a zeci și sute de copii care, iată stau în bancă înaintea ochilor tăi, ascultându-ți știința și bunătatea inimii zi de zi!”

Ion Alexandru

Problematica proiectării didactice a fost intens discutată încă de la debutul său în pedagogia educațională, însă a reușit să se impună ca un factor important în optimizarea procesului instructiv-educativ. Literatura pedagogică anglo-saxonă consemnează pentru prima dată termenul de *design instructional* (Bruner, J.S. , Gagne, ș.a.). Mai apoi, acest termen s-a consacrat ca *design al instruirii și proiectare didactică*.

Literatura de specialitate prezintă diverse definiții ale proiectării didactice, rolul acestora fiind acela de a clarifica implicațiile acestui proces. Landsheere, G. (1979, p. 266) menționează termenul de design pedagogic, ilustrând acțiuni menite:

- să ofere posibilitatea de alegere a metodelor și mijloacelor;
- să determine condițiile prealabile;
- să sugereze teme de activitate susceptibile de a provoca învățarea în sensul dorit;
- să definească obiectivele la unul sau mai multe niveluri;
- să propună instrumentele de control al predării și învățării.

Această definiție evidențiază un proces complex, realizat la nivelul obiectivelor, conținuturilor, strategiilor de predare-învățare-evaluare, precum și la nivelul contextului în care se va desfășura activitatea didactică. R. Gagne și L. Briggs (1977) definesc conceptul de design instructional prin prisma instruirii riguros planificate. (Anghelache, 2017, p. 179).

S. Cristea și M. Bocoș (2008, p. 377) definesc proiectarea instruirii ca o *activitate programată care angajează un ansamblu de acțiuni și operații de anticipare a rezultatelor, acțiuni și operații construite la nivelul interdependenței dintre obiective-conținuturi-strategii de predare-învățare-evaluare*.

Algoritmul de proiectare a lecției are la bază patru întrebări la care profesorul trebuie să se raporteze (I. Jinga, I. Negreț, 1994): ce va urmări să realizeze? cu ce va realiza ceea ce și-a propus? cum va realiza ceea ce și-a propus? cum va ști dacă a realizat ceea ce și-a propus? Răspunsul la aceste întrebări se concretizează prin parcurgerea a câtorva etape fundamentale de proiectare didactică:

- stabilirea tipului de activitate didactică și încadrarea în unitatea de învățare, presupune analiza locului și rolului lecției în cadrul unității de învățare, prin raportare la programă și consultarea planificării calendaristice;

- definirea clară a scopului didactic general (care să exprime tot ce trebuie realizat pe ansamblul lecției, în termeni de priceperi, deprinderi și capacități) și stabilirea obiectivelor operaționale;

- identificarea resurselor procesului de învățare, cum ar fi: conținutul instrucțional, capacitățile și stilurile de învățare ale elevilor, resurse didactice (metode, mijloace), materiale (spațiu, timp), demonstrează gradul de pregătire a cadrului didactic;

- elaborarea, selectarea și prelucrarea conținuturilor educaționale; logica, coerența și adecvarea conținutului reprezintă deziderate ale acestei etape;

- stabilirea strategiilor didactice (focalizate pe obiective) este o consecință a primelor etape. Trebuie să existe o relație de interdependență între strategia didactică, scopul urmărit, sarcina de învățare propusă, tipul de experiență de învățare (activă, interactivă, euristică, problematizantă, experimentală) în care vor fi angajați elevii și pregătirea anterioară a elevilor;

- elaborarea instrumentelor de evaluare a performanțelor este strâns legată de realizarea obiectivelor;

- stabilirea structurii procesuale a activității didactice se concretizează sub forma proiectului de lecție/activitate didactică. (Masari, curs PIPP, ID, 2013).

L. Vlăsceanu (1988) identifică patru timpi ai procesului instructiv-educativ:

- Timpul 0-corespunde analizei diagnostice, prin care se precizează: nivelul pregătirii elevilor, stadiul dezvoltării psihointelectuale, caracteristicile psihosociale ale clasei, specificul și caracteristicile activității didactice anterioare, etc.

- Timpul 1-corespunde prognozei sau proiectării pedagogice pe baza analizei diagnostice și se finalizează cu elaborarea unor proiecte pedagogice alternative, dintre care este ales cel căruia i se atribuie șanse mai mari de realizare a obiectivelor propuse.

- Timpul 2- realizarea proiectului pedagogic.

- Timpul 3- evaluarea performanțelor elevilor și activității didactice; informațiile obținute fac obiectul unei noi analize diagnostice, în scopul proiectării, desfășurării și evaluării activității didactice viitoare. (Momanu, 2009, p.483).

Marc Bru și Louis Not sintetizează cinci funcții principale ale proiectării sau practicării pedagogiei proiectului:

Funcția economică și de producție se referă la faptul că prin proiect se pot justifica mijloacele și sprijinul financiar primite într-o activitate de formare.

Funcția terapeutică vizează ideea că un proiect conceput temeinic și realizat adecvat este capabil să întrețină interesul copiilor pentru școală, să le mențină disponibilitatea participării la acțiunile din instituția educativă.

Funcția didactică are în vedere faptul că prin proiect se precizează acțiunile pedagogice oportune unei activități didactice prin raportare la obiectivele operaționale stabilite, la noile conținuturi de transmis și la logica temporală a conținutului activității respective.

Funcția de mediere se poate realiza în măsura în care proiectul precizează partenerii implicați și aportul specific al fiecăruia.

Funcția socială evidențiază ideea că prin acțiunile proiectului se sprijină formarea persoanei ca cetățean, în perspectiva participării active la viața publică (Liliana Stan, 2014, p. 217).

L. Vlăsceanu (1988, p. 250) distinge două niveluri ale proiectării procesului de învățământ, raportate la criteriul timp: 1. proiectarea globală vizează o perioadă mai mare de timp alocat instruirii (de la ciclul curricular până la an școlar), operează cu obiective, conținuturi și criterii de evaluare extinse și se concretizează în dimensionarea planurilor de învățământ și a programelor școlare; 2. proiectarea eșalonată are drept referință perioade mai scurte de timp (an școlar, semestru școlar, unitate de învățare) până la timpul alocat unei lecții sau altei activități didactice, se reflectă într-un grad mai mare de personalizare a programei de instruire specifice unei discipline, ce diferă de la un cadru didactic la altul. (Masari, curs PIPP, ID, 2013).

Ca domeniu prioritar, învățământul, domeniu de care depinde formarea celui mai important factor al unui neam, omul, nu își poate permite să greșescă. El are nevoie de o conducere competentă și eficientă, la baza căreia se găsește știința conducerii învățământului sau managementului educațional.

Printre principiile care orientează și fundamentează managementul educațional se află:

- Conducerea democratică;
- Îmbinarea conducerii și răspunderii unice cu răspunderea și conducerea colectivă;
- Promovarea cadrelor de conducere pe bază de competență;
- Operativitatea;
- Deontologia conducerii.

Prin autonomia universitară, învățământul românesc s-a aliniat convențiilor internaționale, cum sunt: Declarația de la Lima asupra autonomiei universitare din 1988, Magna Charta Universitatum Europaeum din 1989 și altele. Autonomia universitară înseamnă libertate academică, dar nu înseamnă separare față de Ministerul Educației și

Cercetării, care-și păstrează anumite prerogative de coordonare a învățământului, dar cedează o parte însemnată a competențelor organizatorice și decizionale la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Și în învățământul preuniversitar s-a dezvoltat o anumită autonomie școlară.

Se poate aprecia că valoarea activității manageriale depinde într-o măsură importantă de fundamentarea ei pe teoria științei managementului și pe competențele elevate, multidimensionale ale managerului, calități care au forța de a mobiliza toate resursele.

Eficiența activității manageriale se realizează și datorită folosirii unor strategii adecvate (metode, mijloace, procedee, tehnici) de investigații, acțiune, analiză și evaluare. În acest context, pot fi luate în considerare unele strategii metodologice generale, cum ar fi: brainstorming-ul, metoda Delphi, studiul de caz, modelarea, simularea, cooperarea, metodele de creativitate, dialogul, discuția, schimbul de experiență, masa rotundă, etc. Pot fi folosite o serie de forme și procedee metodologice mai adecvate activității manageriale: concilierea, ședințele, negocierea, medierea, arbitrajul, delegarea, extrapolarea, competiția, studiul de fezabilitate, jocul managerial computerizat, etc. (Bontaș, 2008, 387-389).

Dacă obiectivele sunt neclare sau nu sunt precizate într-o formă măsurabilă, atunci și criteriile de succes vor fi neclare.

Hogwqood și Gunn

BIBLIOGRAFIE

1. Anghelache, Valerica (coord.), Metodica activităților instructiv-educative din grădiniță. Ghid pentru examenele de definitivat și de grade didactice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2017
2. Bontaș, Ioan, Pedagogie- tratat, Editura All, 2001

3.Cucoș, Constantin; **Masari, Gianina Ana; Momanu, Mariana**; Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice (ediția a III-a), Editura Polirom, 2006

4.Gordon, Thomas; Burch, Noel; Profesorul eficient, Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii, Editura Trei, București, 2011

5.Masari, Geanina; curs Teoria și metodologia instruirii, ID, 2013

6.Popa, Nicoleta; Managementul clasei de elevi, curs PIPP, ID, 2014

7.Vlăsceanu, Lazăr; Cerghit, Ioan; Curs de pedagogie, Editura Universitatea, București, 1988

Școala de vară „Cu profesorii la joacă!” la cea de-a treia ediție

prof. Mihaela Cătălina Olariu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”- Dorohoi

În perioada 15-19 iulie 2019, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Dorohoi a găzduit a treia ediție a Școlii de vară „Cu profesorii la joacă!”.

Scopul școlii de vară a fost cel de socializarea, prin adaptare la celălalt, prin respectarea regulilor de grup. Indiferent de vârstă, copiii au avut ocazia de a-și însuși noi cunoștințe, de a-și dezvolta abilitățile și de a și le exersa pe cele existente.

Copiii s-au implicat cu entuziasm în activități în mijlocul naturii, ateliere creative, jocuri de rol sau alte activități practice prin intermediul cărora elevii au pătruns în tainele informaticii.

Aducem pe această cale mulțumiri partenerilor, colaboratorilor, personalului didactic voluntar, personalului nedidactic pentru sprijin și implicare în reușita activităților.

Excursia de studiu – o opțiune viabilă în predarea literaturii

prof. Corina Elena Irimia - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”- Dorohoi

Excursia este un mijloc didactic important în raport cu dezvoltarea cognitivă și afectivă a elevului, care îi oferă acestuia oportunitatea de a observa, de a cerceta, de a cunoaște în mod direct o mare varietate de aspecte din mediul natural. În general, nu există excursie pur literară, ci predominant literară deoarece deplasarea într-un oraș, sat sau printr-o regiune implică analizarea unor aspecte arhitectonice, etnografice, istorice specifice locului respectiv.

De exemplu, refacerea itinerariului unei părți din viața unui scriitor se face observând și elementele geografice, de mediu sau economice ale traseului.

Factorii care determină reușita unei excursii literare sunt: pregătirea ei atentă, implicarea elevilor în acțiunea de documentare, stabilirea ritmului activității și valorificarea ei ulterioară.

Corneliu Crăciun consideră că, după stabilirea itinerarului, urmează procurarea materialelor informative asupra zonei respective, clasa fiind împărțită în patru grupe, fiecare primind câte o sarcină: identificarea obiectivelor istorice, culturale, literare de pe acel traseu; căutarea bibliografiei științifice despre zonă (culturală, geografică, istorică); obținerea de informații despre legăturile dintre scriitor și sat, oraș sau regiune; descoperirea reflectării acelor realități în creația scriitorului.

De asemenea, dacă se va trece în fugă prin localități și muzee, elevii vor fi obosiți, iar activitatea nu va avea finalitatea scontată. La puțin timp după terminarea excursiei, va fi valorificarea ei prin discuții, crearea de articole pentru revista școlii sau pentru presa locală.

Excursiile tematice pot fi organizate cu ocazia unor sărbători (zile de naștere ale unor scriitori, serbări cu caracter comemorativ ș.a.), elevii obținând astfel reprezentări concrete asupra actului creator și asupra existenței unor scriitori valoroși.

Cu ocazia împlinirii celor 130 de ani de trecere în eternitate a poetului național, Mihai Eminescu, un grup de elevi de la Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Dorohoi a mers într-o excursie pe meleagurile copilăriei lui Eminescu.

La patru kilometri de Memorialul Ipotești se află sursa de inspirație poetică a poetului, lacul cu nuferi, care face parte din patrimoniul național. Am vizitat casa memorială a familiei Eminovici, care reînvie atmosfera perioadei în care familia poetului a locuit la Ipotești. Biserica veche a satului a fost cumpărată de Raluca Eminovici, mama poetului, devenind astfel lăcaș de rugăciune al familiei. Lângă bisericuța familiei se află biserica satului Ipotești, unde am văzut portretul lui Mihai Eminescu în mărime naturală, pictat în semn de omagiu. Unul dintre arhangheli are chipul poetului, iar aureolele sfinților au culoare neagră. Este singura biserică din Europa închinată unui scriitor. A fost ridicată de Nicolae Iorga în memoria lui Eminescu și are o pictură deosebită.

La Biblioteca Națională de Poezie am urmărit și ascultat cu interes Concertul simfonic prezentat de orchestra Filarmonicii Botoșani, organizat cu această ocazie.

Excursia de studiu facilitează educarea și dezvoltarea simțului estetic, stârnește dragostea pentru natură și respectul pentru frumusețile ei, stimulează curiozitatea și spiritul de echipă al elevilor, aceștia păstrând în memorie momente de neuitat pentru tot restul vieții.

Bibliografie

Corneliu Crăciu, „Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu”, Editura Emia, Deva, 2004.

Particularități ale formării conceptelor gramaticale la gimnaziu

prof. Simona Afloarei - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Alături de elementele de lexic, ortografie și ortoepie, formarea conceptelor gramaticale contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare corectă sub aspectul formei și al logicii construcției sintactice. Astfel, studiul gramaticii reprezintă baza teoretică pe care se dezvoltă limbajul elevilor. Prin învățarea și aplicarea normelor gramaticale, elevii își dezvoltă capacitatea de exprimare atât sub aspect morfologic, cât și sintactic, iar cunoașterea și exersarea structurilor morfologice și sintactice duc la dezvoltarea gândirii logice.

Formarea conceptelor gramaticale reprezintă un proces complex având în vedere particularitățile noțiunilor de limbă. Spre deosebire de noțiunile din alte domenii, noțiunile gramaticale au un caracter aparte, fapt care determină anumite particularități atât ale operațiilor de gândire care sunt implicate cât și ale procesului de formare propriu-zis.

Elementele de bază ale gramaticii sunt cuvintele, care la rândul lor reprezintă rezultatul unor procese de abstractizare și generalizare, fiind constituite în procesul asocierii unei structuri fonetice cu un sens, implicând reținerea unor trăsături principale, stabile ale obiectelor. În formarea conceptelor gramaticale se operează un nou nivel de abstractizare, cuvintele devenind componente ale unor clase lexico-gramaticale. Noțiunea de adjectiv este o abstractizare a unei anumite categorii de cuvinte, caracterizate semantic prin posibilitatea de a exprima însușiri ale obiectelor, ele însele rezultate ale unor procese similare. Astfel, abstractizarea și generalizarea în gramatică apar ca o treaptă superioară față de abstractizarea și generalizarea prin care se realizează însuși înțelesul cuvintelor. Se poate afirma așadar că gramatica operează cu abstractizări ale abstractizărilor.

Tocmai din aceste particularități ale noțiunilor gramaticale decurg și dificultățile inerente legate de procesul însușirii lor, fiind necesară respectarea unor cerințe general valabile în formarea și consolidarea lor.

Formarea conceptelor gramaticale se realizează în etape, începând din ciclul primar. O primă etapă este cea pregramaticală, reprezentând etapa familiarizării cu noțiunile de limbă și corespunde claselor I și a II-a. Această etapă se caracterizează prin aspectul preponderent oral și practic al studiului și se realizează prin demersuri inductive, cu sprijin pe material intuitiv, concret. Cea de-a doua etapă, gramaticală, constă în formarea primelor noțiuni propriu-zise de limbă și corespunde claselor a III-a și a IV-a. Demersul formării noțiunilor gramaticale se bazează pe fapte de limbă și se realizează prin procedee logice și operații practice, conform principiului accesibilității. Acum se formează primele noțiuni propriu-zise de limbă și se creează o bază teoretică pentru studiul gramaticii în gimnaziu.

În literatura de specialitate se admit patru faze ale formării noțiunilor, bazate pe implicarea anumitor operații ale gândirii. Unul din modelele acceptate este cel al lui R. Gagne, care distinge următoarele etape:

- faza de receptare;
- faza de stocare;
- faza de însușire;
- faza de actualizare.

Un alt model al formării noțiunilor este cel al lui H. Klausmeister, conform căruia se disting patru niveluri: concret, al identității, clasificator, formal.

Etapa studierii organizate a sistemului limbii se realizează în gimnaziu și se bazează pe acumulările de cunoștințe, priceperi și deprinderi din etapele anterioare. În clasele V-VIII se urmărește înțelegerea structurii limbii prin formarea capacității de orientare în studiul faptelor de limbă și a trăsăturilor definitorii ale conceptelor gramaticale. Această etapă include atât studiul complex al fenomenelor limbii, cât și formarea unor noțiuni gramaticale noi, prin abordarea superioară, progresivă, cu acumulări de informație, de priceperi și deprinderi noi.

Sunt român și am fost pe 1 Decembrie 2018 la Alba Iulia!

secretar Lidia Lionte - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Pe 1 Decembrie 2018 Alba Iulia a devenit cel mai important centru de evenimente din România.

1 Decembrie 2018 a fost o zi specială pentru toți românii, indiferent în ce parte a lumii s-au regăsit.

Startul Marșului Unirii a fost dat pe 1 Decembrie 2018, la ora 8.00, cu pornire de la gara feroviară din Alba Iulia. În coloană au fost fluturate steaguri tricolore orizontale, întocmai ca în 1918, cu denumirea localităților din care au venit românii. A fost cea mai amplă manifestație ca număr de participanți, din Anul Centenarului. Au răsunat melodii patriotice specifice iar drapele tricolore uriașe au dat culoare evenimentului.

În Anul Centenar autoritățile locale au pregătit un program de manifestări ce a inclus un ceremonial militar cu 1800 de oameni și 180 de elemente de tehnică militară. În cetatea Alba Carolina au fost peste 150.000 de oameni din toată țara și de peste hotare.

Printre oaspeții de seamă - președintele României domnul Klaus Werner Iohannis, reprezentanți ai Guvernului, Principesa Margareta și ceilalți membri ai Familiei Regale, Patriarhul României, Arhiepiscopul Irineu al Alba Iuliei, ierarhi, oficialități, cu toții au venit pentru a sărbători Centenarul Marii Uniri.

Evenimentele din dimineața zile de 1 Decembrie 1918 au început cu Sfânta Liturghie în Catedrala Reîntregirii, apoi o slujbă de Te Deum în fața lăcașului de cult. Familia Regală a ajuns la Alba Iulia cu Trenul Regal. Principesa Margareta și ceilalți membri ai Familiei Regale au fost primiți cu pâine și sare și aplaudați de cei prezenți.

Valuri de tineri, vârstnici, copii îmbrăcați în straie populare specifice zonei de proveniență, cu tricolorul în piept sau în mână, se revărsau spre locurile din *CETATE*, unde aveau loc diverse evenimente.

Delegați din 14 județe transilvănene au reconstituit momentul care a avut loc în urmă cu o sută de ani în Sala Marii Uniri din Alba Iulia.

Printre momentele solemne cu o încărcătură simbolică deosebită s-au numărat citirea *Cuvântării lui Vasile Goldiș*, a *Rezoluțiunii Adunării Naționale* și a *Declarației de Unire*.

La 100 de ani de la Marea Unire, *Rezoluțiunea Adunării Naționale* a fost din nou citită în fața miilor de români prezenți în Sala Unirii.

Momentul care a consfințit unirea tuturor românilor, rostirea rezoluției de către Vasile Goldiș, a fost pus în scenă la Alba Iulia. Acesta a fost urmată de primirea soliilor din Cetățile de Scaun. Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 a fost votată în unanimitate de cei 1228 delegați (aleși prin vot și de drept) ai Adunării.

100 de ani mai târziu, citirea aceluiași act a făcut ca inimile românilor veniți la Alba Iulia să vibreze din nou. După primirea soliilor din Cetățile de Scaun a urmat o ceremonie de dezvelire a două plăci comemorative în memoria celor 1228 de delegați care au fost prezenți la Alba Iulia 1 Decembrie 1918.

Clădirea Sălii Unirii din Alba Iulia este locul în care în anul 1918 s-a semnat Actul Unirii Transilvaniei cu România, având valoarea unui simbol național de mare însemnătate pentru toți românii. Sala Unirii găzduiește steaguri purtate de delegațiile sosite la Alba Iulia cu ocazia Marii Uniri, biroul avocatului orădean Aurel Lazăr, care a redactat proclamația de autodeterminare a românilor transilvăneni precum și o serie de documente de mare însemnătate emise cu prilejul marelui eveniment. Pe 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, prin voința populară, se consfințea unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Maramureșului și Sătmărilor cu Regatul României.

Atunci, delegații românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească au votat o rezoluție care decreta unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dâșii cu România. Adunarea Națională proclama îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre . Rezoluția proclamă libertatea, egalitatea și autonomia pentru toate confesiunile religioase, libertatea presei, votul universal și reprezentare proporțională în parlament, precum și o reformă agrară radicală.

Cuvintele de pe buzele celor care au fost acolo, de oriunde erau ei, și pe care le-am auzit ultima dată rostite, imediat după ce domnul președinte Klaus Werner Iohannis a plecat, au fost din gurile maramureșenilor care urcau hotărâți dealul către cetate, călare, în căruțe în portul lor tradițional, ultimii sosiți, dar care au făcut deplasarea ca și bunicii și străbunicii lor acum o sută de ani. Acestea au fost : *Trăiască, trăiască, trăiască și-nflorescă Moldova, Ardealul și Țara Românească!*

1 Decembrie 1918 a rămas un simbol al afirmării hotărâtoare a poporului de a-și decide singur soarta. Cei mai mulți dintre cei care au văzut cu ochii lor înfăptuirea acestui vis de veacuri au murit.

Dacă ar fi să rezum , la Centenarul Marii Uniri, toți cei care au simțit românește au sărbătorit: credința românilor care au făcut Unirea că toată suflarea românească trebuie să trăiască împreună, într-un singur stat, ROMÂNIA și efortul susținut al românilor, de-a lungul timpului, de a nu uita că sunt români.

Sunt bucuroasă că am trăit celebrarea unui secol de la nașterea statului nostru unitar modern în mijlocul a peste 100.000 români patrioți . A fost istorie trăită pe viu.

Îmi place să citesc - modalități de stimulare a interesului pentru lectură

prof. înv. primar Amariei Maria - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Literatura, ca artă a cuvântului, prin intermediul căreia realitatea este recreată în toată complexitatea ei, oferă copilului de vârstă școlară mică un întreg univers de gânduri și sentimente, de aspirații și îndrăzneală, de înaripare entuziastă și idealuri înalte.

Sugerat printr-o tematică variată, ca și prin prototipuri umane surprinse în ipostaze dintre cele mai felurite, acest univers se va putea constitui într-o zestre spirituală importantă, cu condiția ca opera literară în ansamblul ei să răspundă sarcinilor multiple pe care le ridică educația estetică, intelectuală, morală, patriotică. Prin valorificarea creatoare a mesajului artistic, etic și estetic al fiecărei creații în parte se stimulează interesul, pasiunea copilului pentru literatură, setea de cunoaștere, se formează totodată premisele concepției despre lume și viață.

Formarea și modelarea caracterelor, deprinderea copiilor cu normele de comportare civilizată, cultivarea sentimentelor morale sunt sarcini la realizarea cărora opera literară, prin specificul ei, aduce o contribuție majoră. Funcția formativă a literaturii pentru copii nu trebuie confundată cu unele intenții moralizatoare aride, stereotipe, fără acoperire artistică.

Dacă școala are ca obiectiv major formarea și dezvoltarea personalității copilului capabil să înțeleagă și să aprecieze frumosul din mediul înconjurător, atunci aceasta se leagă în primul rând de cultivarea pasiunii pentru lectură.

Cunoașterea treptelor de dezvoltare a psihologiei vârstei de către învățător, respectarea principului accesibilității în vederea îndrumării permanente a lecturii copilului constituie o sarcină importantă. Literatura pentru copii se adresează celor mai diferite vârste. Distanța este foarte mare de la cartea cu poze însoțite de versuri sau proză, din clasele I și a II-a, când caracterul concret-intuitiv al gândirii impune ilustrația ca auxiliar prețios în înțelegerea semnificației operei, la cărțile în care primatul îl deține

textul literar, din clasele a III-a și a IV-a, când gândirea trece spre o mai accentuată fază de abstractizare și generalizare.

Iată de ce este nevoie de cărți diferite care să se adreseze nivelului de înțelegere al copilului, în funcție de particularitățile de vârstă și preferințele individuale.

Literatura pentru copii trebuie să investigheze universul propriu de cunoaștere al copilului, năzuințele, aspirațiile lui cele mai înalte, printr-o ingenioasă transfigurare artistică.

„Copilul, scria George Călinescu, se naște curios de lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura care îi satisface această pornire îl încântă.”

Activitățile de lectură se desfășoară în vederea realizării unor obiective specifice, cum sunt: stimularea gustului pentru lectură, apropierea copiilor de carte și de cuvântul scris, formarea unei atitudini de grijă și față de carte, familiarizarea copiilor cu diferite tipuri de scriere, îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit-scris; cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea sau păstrarea cărților, stimularea imaginației și a creativității verbale, împărtășirea experiențelor personale.

În practica școlară se folosesc diverse metode și procedee specifice activităților de lectură.

O eficiență deosebită în vederea stimulării imaginației și a creativității verbale a copiilor o au activitățile în care se pornește de la întrebări de genul: „Te-ai răzbunat vreodată pe cineva? Dacă da, de ce ai procedat așa? Cum te-ai simțit?”

Elevii formulează răspunsuri lucrând individual, discută apoi în cadrul grupurilor mici și câte unul din fiecare grup prezintă răspunsul grupului mare (clasei).

Introduși în atmosfera pe care o degajă textul „Răzbunarea iepurelui”, urmează lectura poveștii, care se realizează pas cu pas, pe fragmente, cu predicții. Acest mod de realizare a lecturii încurajează gândirea anticipativă. Pe parcursul povestirii se cere elevilor să gândească la ce cred că se va întâmpla în continuare. Fenomenul anticipării

este un factor important, care afectează gândirea critică și înțelegerea. Anticiparea sporește interesul și îl obligă pe copil să examineze ceea ce deja știe și ceea ce nu știe, ridicând astfel nivelul de conștientizare a cunoștințelor. Procesul de anticipare îl ajută pe cititor să-și stabilească un scop pentru lectură și gândire. Stabilirea scopului este direct legată de înțelegere.

Este important să acceptăm orice anticipație, corectă sau nu. Ceea ce contează este ca cititorul să le facă, începând astfel procesul de căutare a răspunsurilor, de validare sau invalidare a ipotezelor formulate.

Pentru a le permite elevilor să se implice în diverse procese de gândire, se stabilește dinainte un plan pentru lectura textului, în care se punctează locurile unde se întrerupe lectura și întrebările care vor fi adresate. Punctele de oprire se selectează cu grijă pentru a le permite elevilor să reflecteze asupra textului și să anticipeze ce se va întâmpla în continuare.

Acest plan se folosește doar ca ghid, deoarece trebuie urmat cursul impus discuției de către clasă, modificând, la nevoie, întrebările în funcție de răspunsurile elevilor. De obicei, discuția determină formularea mai multor întrebări decât cele planificate.

După citirea fiecărui fragment urmează o interogare multiprocesuală, formulându-se gradat întrebări literale, de transpunere, interpretative, aplicative, analitice, sintetice, evaluative.

Iată câteva exemple de întrebări pentru textul „Răzbunarea iepurelui”:

- Ce crezi că se va întâmpla în continuare?
- De ce crezi că iepurele i-a spus leului despre un animal mai curajos decât el?
- Ce părere ai despre comportamentul iepurelui?
- Ce părere ai despre comportamentul leului?
- Ce ai simțit când ai aflat că leul a căzut în fântână și acolo a rămas? De ce?
- Ești de acord cu modul în care s-a răzbunat iepurele? De ce?

- Dacă tu ai fi iepurele te-ai răzbuna pe leu? Dacă da, cum ai proceda? Dacă nu, explică de ce?

Cel mai important lucru este să recunoaștem ce se întâmplă pe măsură ce întrebările evoluează dincolo de nivelul celor literale, și anume faptul că elevii încep să se implice activ în construirea sensurilor. Ei dezvoltă aceste sensuri folosindu-și propriile cuvinte și expresii bazate pe experiențele lor de învățare, care sunt unice. Dialogul care se naște în urma acestor întrebări îi expune în continuare pe elevi unei game largi de idei și unor exprimări diferite, care largesc vocabularul întregii clase, dezvoltându-le cadrul conceptual și capacitatea de a articula idei noi și creative.

Pentru a răspunde la întrebarea „Ești de acord cu modul în care s-a răzbunat iepurele? De ce?”, întrebare care admite mai multe răspunsuri, se folosește metoda numită „Rețeaua de discuții”. Se cere copiilor să facă o rețea ca cea de mai jos:

DA pentru că	NU pentru că
1.	
2.	

Se stabilește un timp aproximativ (5 min.) în care să se gândească la întrebare. Nu se acceptă un răspuns pur și simplu, ci se cere să enumere câte două motive pentru fiecare variantă de răspuns.

După ce sunt enumerate argumentele pro și contra și trecute în cele două coloane, se solicită să discute în perechi, apoi perechile între ele și să-și expună fiecare argumentele, adăugând la listele proprii idei sugerate de partenerii de discuție.

Când toate grupurile de patru elevi termină de discutat, se cere să se gândească individual la ceea ce cred ei de fapt despre această problemă alegând DA sau NU.

Elevii care au ales „DA” sunt invitați într-o parte a clasei, iar cei care au ales „NU” în partea opusă. Dacă există elevi nedeciși, ei sunt grupați într-un alt loc din sala de clasă.

Deoarece copiii pot avea motive diferite pentru care s-au alăturat unuia sau altuia dintre grupuri, se acordă 7-8 min. ca să discute aceste motive și să stabilească argumentele cele mai puternice în favoarea poziției lor.

Din acest moment începe dezbateră propriu-zisă. Un elev din fiecare grup formulează poziția grupului său, exprimând câteva argumente care s-o sprijine. După aceea, membrii grupurilor formate sunt invitați să contrazică argumentele celorlalți și să găsească alte argumente în sprijinul propriei păreri.

De exemplu, cei care au ales DA au argumentat prin aceea că „leul era îngâmfat, se purta urât cu iepurele, era rău, răzbunător – a vrut să se răzbune pe un animal mai puternic decât el”.

Grupul advers a formulat contraargumentul „leul a vrut să se răzbune deoarece a fost incitat și mințit de iepure”.

Cei care nu au fost de acord cu răzbunarea iepurelui au argumentat prin aceea că „leul nu a făcut atâta rău încât să fie împins la moarte”.

Grupul advers a formulat contraargumentul: „nu iepurele l-a împins să se arunce în fântână, ci mânia și dorința de a dovedi că este cel mai puternic”.

Se are în vedere acordarea unei limite de timp pentru fiecare luare de poziție, mobilizarea copiilor astfel încât fiecare să participe la discuție și să vorbească politicos, fiecare vorbitor să fie lăsat să termine ce are de spus înainte de a i se răspunde.

De asemenea, învățătorul adoptă o poziție neutră, fără a da de înțeles că înclină spre un anumit răspuns, fiind doar un simplu moderator.

Sunt îndemnați cei care au fost convinși de argumentele celui alt grup să treacă de cealaltă parte a sălii, motivând această schimbare de poziție. Cei care au rămas pe aceeași poziție sunt îndemnați să motiveze, formulând o idee, o concluzie, rezultată din cernerea celor puse în discuție.

Acest cadru al lecției este un mijloc excelent de a îndruma lectura unui text, la toate clasele, indiferent de vârsta elevilor. De fapt, cu cât textul este mai complex, cu atât procesul este mai util.

Întrebările cu răspunsuri multiple care ghidează lectura elevului pot structura un material complicat, furnizând un cadru care să genereze sensul. Fiind însă întrebări cu mai multe răspunsuri posibile, structura pe care ele o oferă nu inhibă analiza critică, ci invită la speculații și anticipări.

În funcție de valențele textului literar lecțiile se desfășoară după strategii diverse. Astfel, în cazul unor texte care permit elevilor imaginarea unor întâmplări care să-și exprime opinia în legătură cu faptele personajelor, cum este și textul „Bunicul și nepotul” de Frații Grimm, după citirea cu predicții și interogarea multiprocesuală, realizată prin formularea unei diversități de întrebări, urmează completarea de către copii a unui jurnal cu dublă intrare.

Fragmentul transcris	Răspunsurile
	De ce ai ales acest fragment? La ce te gândești citind acest fragment?

Elevii selectează și transcriu în partea stângă a jurnalului un fragment din text care i-a impresionat în mod deosebit pentru că le-a amintit de o experiență personală, pentru că i-a surprins, pentru că nu sunt de acord cu autorul, sau pentru că ei consideră că acel fragment este relevant pentru stilul sau tehnica autorului. În partea dreaptă se cere să comenteze acel pasaj: De ce l-au notat? La ce i-a făcut să se gândească? De ce i-a intrigat?

După ce toți copiii completează un astfel de jurnal se solicită citirea a cât mai multe comentarii pentru același fragment selectat, astfel încât să fie prezentată o diversitate de păreri, elevii să compare și eventual să-și revizuiască propriul jurnal.

Jurnalul cu dublă intrare permite elevilor să stabilească o legătură strânsă între text și propria lor curiozitate sau experiență. Acest jurnal este deosebit de util în situațiile în

care elevii au de citit texte mai lungi, în afara clasei, având posibilitatea de a se opri din lectură și a nota în jurnal.

Pentru implicarea activă a elevilor în lectură urmează un joc de rol, în cadrul căruia elevii împărțiți în grupuri interpretează un scenariu în continuarea textului citit. Este foarte important pentru stimularea empatiei elevilor față de personaje, ca fiecare copil să participe fie ca povestitor, fie intrând în pielea unui personaj existent sau imaginat.

În vederea creării unui cadru propriu reflecției asupra valorilor, fiecare grup realizează o rețea a personajului ales, prezentând într-un prim plan însușirile personajelor, iar, în al doilea, motivații ale însușirilor atribuite.

Ciorchinii realizați sunt evaluați fie prin prezentarea de către un membru din fiecare grup, fie prin afișare după care a urmat revizuirea lor (completări, modificări, excluderi etc.).

În unele lecții de lectură se solicită elevilor realizarea unor cuvinte, astfel încât să reflecteze în profunzime asupra valorilor.

Important este ca din fiecare text citit elevii să învețe ceva, să manifeste anumite atitudini și comportamente, să colaboreze pentru a face ceva.

Astfel în cazul textelor cu o puternică valoare educativă se urmărește conștientizarea elevilor că lecturându-le reușesc să facă ceva util, măreț, dumnezeiesc chiar.

Aș exemplifica folosindu-mă de textul în versuri „Păcălici la școală” de Nicolae Labiș.

Se stârnește curiozitatea elevilor propunându-se un joc în care să-și deseneze mâna și să solicite colegilor să-i scrie pe fiecare deget câte o însușire, dintre cele atribuite de colegi, pe care o consideră cea mai potrivită, motivând alegerea făcută.

Se solicită citirea textului. Pentru a avea certitudinea că elevii citesc în mod conștient, li se cere să sublinieze versurile în care se arată ce a făcut Tândăleț. Urmează

un set de întrebări predominant de reflecție, printre care și întrebarea: „Cum procedezi dacă doi colegi se ceartă?”

Se oferă patru variante de răspunsuri, care se afișează în sala de clasă, în locuri diferite (linia valorilor)

Încerc să aflu cauza disputei pentru a-i împăca.

Le spun să înceteze și îmi vad de treabă.

Încerc să aflu cauza disputei pentru a descoperi vinovatul.

Nu mă interesează. Îmi vad de treaba mea.

Fiecare elev alege o poziție și se așează în dreptul ei, astfel încât să formeze un singur rând. Discută cu colegul din dreapta, apoi cu cel din stânga, motivând alegerea făcută, eventual exemplificând cu situații similare. Dacă există copii care și-au schimbat poziția, se mută și motivează ce i-a determinat să-și schimbe părerea.

Astfel de activități generează discuții productive, stimulează implicarea critică a elevilor, mai ales dacă în final sau într-o lecție următoare se realizează un plan de acțiune prin care se stabilește procedura pentru a ajuta o persoană aflată într-o situație dificilă. Aș exemplifica un astfel de plan de acțiune realizat după lecturarea și realizarea liniei valorilor pentru un fragment din povestea „Fetița cu chibrituri” de H. Ch. Andersen.

Ne propunem să o ajutăm pe fetiță.

Copiii sunt întrebați cum ar proceda când întâlnesc un copil al străzii. Se prezintă o linie a valorilor care are următoarele variante:

Îl iau acasă.

Îl ajut, dar nu îl iau acasă.

Mă opresc să văd ce e cu el.

Trec fără să mă intereseze.

Copiii procedează în mod similar cazului prezentat anterior pentru textul „Păcălici la școală”, alegând o poziție, discutând și definitivând alegerea.

Se expune apoi structura planului de acțiune.

Ce știm despre fetiță?

Ce informații mai sunt necesare și de unde le luăm (de unde ne informăm)?

Ce vom face?

Cum vom ști dacă am făcut bine?

Elevii lucrează în grupuri, fiecare grup realizând un astfel de plan, care este afișat în sala de clasă. Urmează „turul galeriei” fiecare grup trecând și analizând planurile de acțiune ale celorlalte grupuri, unde lasă un bilețel cu aprecieri și recomandări.

Revenind la propriul plan de acțiune, reflectează asupra aprecierilor și recomandărilor făcute de colegi, urmând să-și îmbunătățească strategia de acțiune.

Alte strategii utilizate în cazul activităților de lectură sunt:

Povestirea integrală sau parțială a unui text făcută de către un elev sau de către învățător, metodă care educă atenția elevilor în toate calitățile ei, dezvoltă deprinderile de citire conștientă, fluentă, expresivă, formează deprinderi de povestire logică, de exprimare clară, de argumentare și justificare a părerilor, stimulează trăiri afective, dezvoltă capacitatea de a discerne etic, stimulează dorința de a citi și de a expune colegilor cele citite.

Citirea expresivă cu întreruperea lecturii într-un moment interesant al desfășurării acțiunii, făcută de către învățător sau de către un elev, constituie un model de citire pe care copiii îl vor urma, trezește interesul, curiozitatea de a comunica lectura, stimulează emoții și sentimente.

Jocul literar realizat în diverse variante (numirea autorilor unor date; numirea operelor unui autor; identificare operei după lectura unui fragment; identificarea personajului după caracterizare sau după replică; recunoașterea operei personajului, momentului acțiunii, după ilustrații; continuarea povestirii întrerupte la un moment dat; enumerarea mai multor opere ale unui scriitor; enumerarea mai multor opere cu aceeași temă sau același motiv; jocul cu versuri: recitare, recunoaștere, comunicare) antrenează

și dezvoltă spiritul de competiție, stimulează dorința de a citi mai mult, de a se afirma în întrecere, formează capacitatea de selectare, de comparare, de asociere, de exprimare orală, spontană și expresivă.

Întocmirea de notații asupra cărții citite este o formă prin care se fixează ideile și impresiile formate în urma lecturii, dar care contribuie și la evaluarea lecturii elevilor. Astfel, elevii rezolvă săptămânal o sarcină de lucru cum ar fi:

Ce carte/ text citești / ai terminat de citit?

Ce recomanzi colegilor să citească? De ce?

Ce ai dori să citești? De ce?

Adresează un îndemn unui personaj din textul citit.

Scrie o scurtă scrisoare către personajul preferat.

Scrie o scurtă scrisoare către un autor preferat.

Dacă ai fi o carte ce ți-ar plăcea să fii?

Realizează un desen pentru un fragment care ti-a plăcut:

Ce ai auzit?	Ce ai văzut?
Ce ai simțit?	Ce alt titlu s-ar potrivi?

Formulează o întrebare pentru colegul care a citit același text.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică. Sub aspect cognitiv, lectura contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață. Sub aspect educativ, lectura are o contribuție majoră la educarea elevilor în dimensiunile etice și estetice. Aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și validarea tehnicilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Cartea îi oferă celui ce o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt de cultură, prilejuri unice de reflexie și de trăiri spirituale. Ea îndeamnă la introspecție, contribuie substanțial la formarea și modelarea personalității și comportamentului cititorului. Poate de aceea cartea este prezentă mereu în viața omului modern cu toată

„concrența” televizorului sau a calculatorului. Lectura rămâne una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării.

Bibliografie:

- Liliana Stan; „Pedagogia preșcolarității și școlarității mici”
- Silvia Brebu; „Metode interactive de grup”
- Ioan Șerdean; „Didactica limbii și literaturii române în ciclul primar”

*Cititul îi ajută pe copii
să își exerseze
empatia,
bunătatea
și
curajul.*

Lectura în viața școlarului

prof. înv. primar Irina Alexa - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, este comoara fără de preț în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie.

„Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios.” era îndemnul adresat de autorul lucrării „Cărți prietene”, G.F. Morozov. Comentând despre importanța personajelor unei cărți, spunea: „Personajele sunt gata să-mi răspundă la orice întrebare. Unii îmi povestesc despre lucruri de demult, alții îmi dezvăluie tainele naturii, mă învață cum să trăiesc, alții cum să mor. Acești prieteni, sunt cărțile mele.”

„Frumoasă și de folos zăbavă”- lectura are un mare impact asupra dezvoltării personalității copilului din toate punctele de vedere: îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, le oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente pentru a-i învăța să distingă binele de rău, le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Micii cititori trebuie inițiați și obișnuiți cât mai de timpuriu cu folosirea concomitentă a cărților și a mijloacelor audio-vizuale moderne ca și condiție esențială a învățării eficiente. Toți cei implicați au nevoie de răbdare, perseverență, voință pentru a duce la bun sfârșit acest lucru și, mai ales, de modelul propriu.

Când gustul pentru lectură se formează din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața o obișnuință. Este necesară utilizarea de diverse strategii ale muncii cu cartea care să îi facă pe elevi să îndrăgească eroii din povești și basme, dar în același timp să-și dezvolte și gustul pentru lectură.

Una dintre metode este realizarea unei biblioteci a clasei de unde elevii să poată citi cărți, de asemenea ei înșiși pot confecționa cărțile pe diverse teme. Vizionarea unor

filme realizate după basme și povești celebre, succedată de citirea textului poate genera discuții referitoare la diferențele între film și textul literar.

O altă metodă eficientă este selectarea unor fragmente din textele literare, fragmente care să incite la lectura totală a textului.

Controlul lecturii elevilor trebuie să fie o activitate permanentă a învățătorului cu scopul de a preveni comoditatea, efectuarea de lecturi facile, superficialitatea, neglijarea cărților. Sunt diverse forme de îndrumare a lecturii: *expunerea prin povestire, conversația, lecțiile de popularizare a cărților, întâlnirile cu scriitorii, șezătorile literare, concursurile literare, medalion literar consacrat aniversării unui scriitor, confecționarea de albume literare, revistele literare*. Este foarte important cum atragem copiii spre lectură, pentru că noile generații nu se mai mulțumesc cu un rol pasiv, ele reclamă un rol participativ, creativ. Din păcate foarte puțini copii citesc de dragul de a descoperi lumea, de a găsi mai multe informații sau pentru cultivarea unor trăsături morale. Deschiderea „apetitului” pentru lectură se face pe nesimțite și sigur prin intermediul activităților extracurriculare când valorificând anumite subiecte legate de conținutul unor texte literare, se obține o mobilizare mai bună în acest sens.

Personal, am avut rezultate prin organizarea unor concursuri pe teme literare. Am fixat bibliografia ce urma a fi parcursă într-o anumită perioadă de timp. Existența unor premii îi va stimula pe elevi.

Voi descrie unul dintre concursurile literare pe care le-am organizat cu elevii mei. Am format două echipe: „Vulturii” și „Albinuțele”. Activitatea a început cu o prezentare a marelui povestitor, Ion Creangă:

„Era odată o țară frumoasă-frumoasă și bogată cum nu se mai afla alta pe pământ. Ea seamănă și cu o stea și seamănă și cu o inimă de copil. Are munți și păduri și câmpii și o apă mare-mare cât o Mare Neagră; și mai are și cele mai limpezi râuri care s-au văzut vreodată.

Văzând Dumnezeu hărnicia și cumsecădenia oamenilor de pe la noi, auzindu-i cum își plâng dorurile și-și cântă doinele și-și joacă horele, a hotărât într-o primăvară anume să ne dăruiască pentru totdeauna, cel mai frumos mărtișor.

Era la 1 Martie 1837. În satul Humulești din ținutul Neamțului. În partea dinspre răsărit a Pământului Românesc. Chiar în inima Moldovei. Și s-a menit încă de atunci ca el, și nimeni altul, să devină Împăratul Poveștilor și să se numească pentru totdeauna Ion Creangă.”

„Albinuțele”

I. La alegere, un reprezentant al echipei citește un fragment din „*Povestea unui om leneș*” de Ion Creangă.

În funcție de calitățile lecturii se acordă până la 10 puncte.

II. Recunoaște din ce lectură face parte fragmentul:

a) „Așa eram eu la vârsta cea fericită, și așa cred că au fost toți copiii, de când îi lumea asta și pământul măcar să zică cine ce-a zice”

(Amintiri din copilărie)

b) „-Na-ți-o frântă că ți-am dres-o! Dintr-o pereche de boi, de-a mai mare dragul să te uiți la ei, am rămas c-o pungă goală.”

(Dănilă Prepeleac)

c) „Și împăratul Verde, citind cartea, are de bucurie, că i-a venit nepotul, și pe dată îl și face cunoscut curții și fetelor sale.”

(Harap-Alb)

d) „-Cu rușinea, iaca așa rămâne. Du-te și spune sătenilor dumitale, că pe unde te-a scuipat boierul, te-a sărutat domnitorul și ți-a șters rușinea.”

(Ion Roată și vodă Cuza)

e) „Și auzind caprele din vecinătate de una ca aceasta, tare le-au mai părut bine!”

(Capra cu trei iezi)

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 5 puncte.

III. Recunoaște personajul:

a) „În livadă fuge vara,

La mătușa Mărioara:

Tot mămâncă la cireșe

Ba mai vâra și-n cămeșe

-Cine-i hoțu făr'de frică?”

(Nică)

b) „-A, aici îți e scăldatul?

Dă-te jos împielitate,

Să-ți arate tușa-ndată:

După faptă și răsplată!”

(Mătușa Mărioara)

c) „Am punguța mea, sunt fericit!”

Doi galbeni-s în ea, sunt fericit!

Moșului i-oi da

Și se va bucura,

Ouă-și va cumpăra,

Câte va vrea!”

(Cocoșul)

d) „Numai iaca ce vede o dihanie de

om care se pârpălea pe lângă un foc de

24 de stâneni de lemne și tot striga că

moare de frig.”

(Gerilă)

e) „Era vestită pentru năzdrăvăniile sale. Așa era ea în vremea copilăriei mele, plină de minunății, pe cât mi-aduc aminte.”

(Smaranda)

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 5 puncte.

IV. Căutați un cuvânt asemănător.

În plic vor fi bilete cu cuvinte pentru care elevii trebuie să caute sinonime. Pentru răspunsul corect vor primi câte 4 puncte.

șagă, șturlubatec, chelfăneală, hudiță, pui de zgârie brânză.

V. Ce proverbe s-ar potrivi fetei leneșe din povestea „*Fata babei și fata moșneagului*” de Ion Creangă?

Răspunsurile corecte se răsplătesc cu zece puncte.

VI. Povestiți un fragment la alegere dintr-o poveste din bibliografia dată.

Din fiecare echipă vor fi aleși doi-trei elevi(cei mai valoroși povestitori) cărora li se vor acorda în total 20 puncte.

VII.Dramatizarea povestirii „Moș Ion Roată și vodă Cuza”.

„Vulturii”

Echipa va parcurge aceleași probe de concurs, cu punctaje similare, dar cu exemplificări diferite, bazate pe textele literare lecturate.

I.Se citește un fragment din textul „*Poveste*”de Ion Creangă.

II.Recunoaște din ce lectură face parte fragmentul:

a)„Odată, vara pe aproape de Moși, mă furișez din casă și mă duc ziua miază-mare, la moș Vasile, fratele tatei cel mai mare, să fur niște cireșe”

(Amintiri din copilărie)

b)„-Dă-mi carul și na-ți boii. Nu vreau să le mai port grija-n spate: ba fân, ba ocol, ba să nu-i mănânce lupii...”

(Dănilă Prepeleac)

c)„Atunci Gerilă suflă de trei ori cu buzișoarele sale cele iscusite, și casa rămâne nici fierbinte, nici rece, cum e mai bine de dormit într-însa.”

(Harap-Alb)

d)-Luminarea voastră! De când cu păcatul cel de „ad-hoc”, n-am mai avut zi bună cu megieșul meu cel puternic.”

(Ion Roată și vodă Cuza)

e)„-Dragii mamei copilași! Eu mă duc în pădure ca să mai aduc ceva de ale mâncării. Să nu cumva să deschide-ți până ce nu-ți auzi glasul meu!”

(Capra cu trei iezi)

III. Recunoaște personajul:

a), „Rău îmi pare mătușică,
S-auzim de sănătate!
Mă prefac că plec la scaldă...
Dar în gând mă socotesc
Că mai bine ca acum
Nu puteam să nimeresc!”

(Nică)

c), „Aveți bunătate de vorbiți mai
moldovenește, cucoane sa ne duminim și
noi, căci eu unul nu pricep nimica,
păcatele mele!”

(Moș Ion Roată)

e), „O namilă de om mânca brazdele de pe urma a 24 de pluguri și tot atunci
striga în gura mare că crapă de foame.”

IV. Căutați un cuvânt asemănător:

mojici, gâlceavă, robace, jordine, a cărăbăni.

b), „-Moșule, eu iar îți spui:
Pune-ți bre pofta în cui!
Ce te uiți așa la mine?
Eu n-am ouă pentru tine!.,
(Baba)

d), „-Dar muietți-s posmagii?”
(Leneșul)

(Flămânzilă)

V. Ce proverbe s-ar potrivi lupui din povestea „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă?

VI. Povestiți un fragment la alegere dintr-o poveste din bibliografia dată.

VII. Dramatizare: „Povestea unui om leneș”.

Dacă dascălul știe să îndrume bine lectura, cartea devine partener de viață al elevilor, acel prieten devotat, ca un vehicul plăcut, gratuit, care îl poartă prin toată lumea, prea mare pentru a fi străbătută altfel.

Nicolae Iorga spunea un mare adevăr despre carte: „Cultura unui om se formează în primul rând prin lectură. De aceea din fragedă copilărie, e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă, ca pe un bun de preț.”

Bibliografie:

1. Gh. Alexandru, Eugenia Șincan, Lecturi literare pentru ciclul primar, editura M. Duțescu, 1995.
2. Adalmina Ungureanu, Metodica studierii limbii și literaturii române, editura AS S, Iași, 2003
3. Kate Burke Walsh, Crearea claselor orientate după necesitățile copiilor de 8,9 și 10 ani.

Valorizarea potențialului creator prin dramatizarea și punerea în scenă a unor povești

prof. învă. primar Gheorghe Alexa - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

În „*Manual de pedagogie contemporană*”, vol II, 2005, conf. univ. dr. Voiculescu. E și lector univ. drd. Aldea D. arată că, încă de la începutul secolului al XX-lea, prin curentul „Educației noi” și al „Școlii active” s-a manifestat preocuparea pentru metode care să implice cât mai mult elevul în actul învățării, această preocupare fiind și în prezent o coordonată a majorității proiectelor de modernizare a școlii, o direcție caracteristică a dezvoltării metodologiei didactice. Învățând prin acțiune, elevul devine el însuși un spirit activ, un „om al faptei”. La vârsta preșcolară, jocul, care înainte de orice este un „modus vivendi”, este în același timp și cea mai importantă metodă activă de instruire, educare și formare, este modalitatea prin care copilul se raportează la lume și în același timp asimilează lumea, realul la propriul său eu, așa cum se arată în literatura de specialitate. Prin joc, copilul se familiarizează cu diferite aspecte ale realității naturale și sociale și își satisface diverse trebuințe, jocul fiind o activitate generatoare de trăiri pozitive, de satisfacții imediate.

Cel mai important aspect al folosirii jocului ca metodă de predare-învățare în grădiniță este acela de a-i face pe copii să conștientizeze că se află într-o situație de învățare, ceea ce presupune stabilirea clară a sarcinilor didactice urmărite în cadrul jocului, ce rol va juca (interpreta) fiecare copil în cadrul jocului, a regulilor jocului, care nu vor permite îndepărtarea copiilor în timpul jocului de tema stabilită, ajutându-i în același timp în rezolvarea sarcinilor de joc și imprimând direcția necesară în acțiunea de joc. Pregătirea materialelor necesare pentru simulare este de asemenea un aspect deosebit de important pentru reușita jocului.

Strategia jocului este în esență o strategie euristică, de combinare, relaționare, de interpretare a experienței elevului (cunoștințe, capacități, deprinderi etc.) și de descoperire a ceva nou.

Valențele formative ale jocului sunt multiple: îmbogățește cunoștințe și formează capacități, dezvoltă atenția, spiritul de observație, memoria și imaginația, formează motivația și atitudinea față de diverse activități, cultivă spiritul de investigație, perseverența și spiritul cooperant.

În continuare voi face câteva considerații de ordin teoretic asupra jocului de rol și a metodei dramatizării, preluate din literatura de specialitate, fără a insista asupra acestora, doar atât cât este necesar pentru a da legitimitate exemplelor pe care le voi aduce în acest sens, din propria experiență.

Jocul de rol este o metodă derivată din psihodramă, metodă terapeutică creată de J. L. Moreno în 1921, prin care se urmărește, în principal, formarea modului de a gândi, simți și acționa, specific unui anumit statut, dezvoltarea capacităților empaticе, a capacității de a rezolva situații problematice, verificarea corectitudinii și eficienței comportamentelor formate la elevi și înlăturarea comportamentelor inadecvate, neeficiente. În pregătirea și derularea jocului de rol, din punct de vedere metodologic, principalele etape care trebuie parcurse sunt:

- identificarea și definirea situației care va fi simulată, în concordanță cu obiectivele educaționale și cu specificul cunoștințelor (deprinderilor, comportamentelor) ce urmează a fi învățate;

- modelarea situației și proiectarea scenariului, constând în selectarea statusurilor și rolurilor celor mai importante din situația reală și a interacțiunilor esențiale, elaborându-se un scenariu;

- alegerea participanților și instruirea lor în legătură cu specificul fiecărui rol pe care urmează să-l interpreteze (în funcție de vârsta copiilor, se pot folosi în acest scop fișe cu descrierea fiecărui rol, sau ilustrarea prin desene, în cazul preșcolarilor);

- învățarea individuală a rolului (constând în studierea fișei, la elevi; în cazul preșcolarilor am folosit alte modalități de lucru, ilustrate mai jos);

- interiorizarea (internalizarea) rolului și conceperea modului de interpretare, durata acestui moment fiind mai extinsă sau mai restrânsă, în funcție de timpul total avut la dispoziție;

- interpretarea rolurilor;

- dezbateră cu toți participanții la joc a modului de interpretare (prin intervievarea actorilor, analiza conținutului și analiza comportamentului de rol).

Din punct de vedere metodic, se impun câteva exigențe, legate mai ales de distribuirea și interpretarea rolurilor:

- nu este adecvată modalitatea impunerii rolurilor, ci alegerea lor, oferind copiilor posibilitatea de a opta voluntar în a interpreta anumite roluri, altfel poate să apară pericolul unor blocaje emoționale;

- jocul de rol va fi precedat de prezentarea unor situații relativ asemănătoare cu aceea ce va fi simulată și a modurilor de rezolvare a lor;

- atmosfera de joc trebuie să fie relaxată, lipsită de exagerări care să îngreuneze interpretarea rolurilor și concentrarea asupra situației;

- interpretarea rolurilor va putea fi reluată cu aceiași copii sau cu copii diferiți, pentru însușirea comportamentelor de rol;

- analiza jocului de rol trebuie să fie condusă cu tact și pricepere de către conducătorul jocului, evidențiindu-se aspectele adecvate/inadecvate, deciziile corecte/incorecte, atitudinile mai mult sau mai puțin adecvate ale personajelor aflate în anumite situații.

Dramatizarea poate fi:

- o variantă a jocului de rol, metodă care valorifică tehnicile artei dramatice (dialog, gest, mimică, pantomimică, decor, etc.), prin care se urmărește în special adâncirea înțelegerii unor aspecte studiate și fixarea lor, pe un fond afectiv intens. În acest sens,

dramatizarea constă în transpunerea în acțiune dialogată a faptelor, evenimentelor, aspectelor studiate la literatură, istorie, etc., (în cazul preșcolarilor, la educarea limbajului, educație pentru societate, cunoașterea mediului prin povestiri, memorizări, lecturi ale educatoarei, etc.), sau transpunerea în roluri socio-profesionale. Se realizează, de obicei, pe baza textelor studiate la diverse obiecte de învățământ (categorii de activitate, la grădiniță);

- variantă a învățării prin descoperire - de exemplu: reconstituirea drumului parcurs în descoperirile științifice, reproducerea unor experimente;

- o variantă a expunerii cu oponent, caz în care dramatizarea orientează expunerea pe mai multe piste, oferind diverse modalități de abordare a unui subiect și imprimând dinamism și varietate expunerii;

- ca variantă terapeutică, dramatizarea se utilizează sub forma psihodramei și sociodramei, facilitând descărcarea tensională (catharsis-ul).

Reușita în educație presupune lipsa constrângerii, încorsetării și se pare că jocul este calea cea mai sigură. E. Clapere de sublinia: "Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică cere să respire și, în consecință, să acționeze."

În perioada școlarității mici jocul este cheia satisfacerii trebuințelor copilului, mijlocind implicarea proceselor psihice care trezesc copilului bună dispoziție, bucurie. Având dulcea iluzie că se joacă, elevul participă active la propria formare, achiziționând cunoștințe, formându-și atitudini și comportamente. Acestea sunt întărite prin satisfacții imediate, trăiri pozitive. Participarea efectivă și totală în activitate angajează atât elevii timizi, cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, stimulează influențarea reciprocă, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi.

Dezvoltarea capacității de comunicare asigură un traseu educațional optim și o viitoare reușită socială. Jocurile de rol marcate de spontanietate sunt înlocuite cu citirea unui text pe roluri sau a interpretării unor roluri ce reprezintă personaje din povestiri,

fabule, fapte istorice, fragmente literare. Cu acest prilej, elevii trăiesc mai viu și mai intens ceea ce învață, înțeleg și rețin mai bine și mai durabil cele însușite.

Elevii sunt conduși spre exersarea tuturor formelor de comunicare. Comunicarea verbală este completată prin cea paraverbală (accent, pauză, tonalitate, articulare) și cea nonverbală (mimică și pantomimică). Primul pas în arta mânăuirii cuvântului se face în cadrul orelelor de limba română prin folosirea jocului de rol, în cadrul activităților de citire. Prin folosirea acestei metode, copilul este pus în situația de a deveni un „actor” care trebuie să interpreteze anumite roluri, fapt ce duce la stimularea potențialului creator.

Dramatizările sunt variante ale jocurilor de creație, având o construcție diferită. Desprinderea de suport (textul scris) oferă posibilitatea unei interpretări depline, din care nu pot lipsi reacțiile nonverbale, mimico-gestuale ale personajelor. Dramatizările sunt transpuneri scenice într-o manieră creatoare, artistică, menite a emoționa ascultătorii. Serbările școlare oferă cadrul necesar valorificării achizițiilor făcute. La propunerea elevilor am început prin interpretarea unor scenete scurte, cu puține personaje. Elevii au avut de ales dintr-o ofertă generoasă, texte potrivite dintr-o mapă proprie. În felul acesta au fost motivați să citească și să se regăsească în personajele cu care au făcut cunoștință. De asemenea au trebuit să se gândească și la partenerul de scenă.

Aplauzele de la serbarea sfârșitului de an au evidențiat interpretarea textului „Portretul unei colege” scris de Mircea Sîntimbreanu. Jocul scenei a prins rădăcini în sufletele copiilor. Astfel, am remarcat ca în timpul unor recreații mari, copii formau perechi și dădeau interpretări originale textului, sub ochii critici ai colegilor.

Venirea primăverii m-a îndemnat să propun copiilor un medalion literar: „Mărțișor de ... poveste”, cu gândul la marele prieten al copiilor, Ion Creangă.

Copiii au fost încântați să afle că poveștile au născocit oameni de toate felurile și le-au dat drumul în Lume: și frumoși și urâți, și buni și răi, și curajoși și fricoși, și

harnici și leneși... De toate felurile, ca să nu se plictisească. În felul acesta ei au pornit în căutarea personajelor.

Elevii și-au procurat nemuritoarele povești și au avut de ales povestea ce s-ar putea dramatiza și pune în scenă. S-au parcurs toate textele, s-au exprimat păreri „pro” și „contra”. S-a ales, cu o motivare adecvată, după posibilități, pe baza unei consens greu de anticipat: „Fata babei și fata moșneagului”.

Apoi personajele s-au prezentat, unele cu prea multe calități, altele cu prea multe defecte. Elevii au înțeles că și personajele negative trebuie jucate și că, tocmai aici, se poate vedea valoarea unui actor. Alegerea actorilor s-a făcut prin consultarea colectivului de elevi, în urma unor probe. Au fost aleși și „balaarii” dintre elevii care nu au „ajuns” la roluri.

La orele de abilități practice și educație plastică s-au asigurat decorul și maștile necesare. A fost atras la proiect și domnul profesor Antal Aurelian pentru schițarea decorului, elevii implicându-se cu mare tragere de inimă în colorarea acestuia. Dimensiunile mari ale lucrării au dat o mai mare mulțumire sufletească, în momentul finalizării.

La orele de muzică s-au ales „efectele speciale” și fondul sonor adecvat, cu sprijinul profesorului de muzică Hariga Daniel.

Repetițiile au permis o abordare interdisciplinară, stimulându-se dezvoltarea intelectuală, socială, emoțională și estetică. Activitatea de interpretare a mărit capacitatea de observație, memorare și creativitate. Micii actori au învățat să țină cont de ceilalți parteneri de scenă și că trebuie să se ajute reciproc.

Prin teatru elevii își exersează memoria, capacitatea de comunicare, iar copilul implicat într-o astfel de activitate va reuși mai ușor să traverseze inhibițiile, să-și învingă emoțiile, să se manifeste spontan și dezinvolt, să se integreze într-un grup. Elevilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme potrivit naturii sale.

Repetarea spectacolelor, cu spectatori diferiți ca vârstă, stimulează dorința de a declanșa emoții privitorilor. Reacția așteptată conduce la modelarea conduitei scenice și aici intervine simțul creator.

Trebuie avut în vedere și atitudinea de spectator, ce se formează în timp. Elevii înțeleg că nu e ca atunci când te uiți la televizor. Legătura dintre actori și spectatori creează o lume aparte, fantastică prin magnetismul scenei. Drumul adultului spre teatru trece și prin copilărie pentru că obișnuința de a fi spectatori se formează.

Aplauzele finale au încununat munca văzută ca joc. Fiecare prezentare s-a încheiat cu discuții pe marginea spectacolului. Toți au înțeles că fiecare om duce cu el, pe parcursul vieții, o ladă și cu bune și cu rele, că fiecare trebuie să-și

aleagă conduita potrivită. Astfel viața este dură ca și în cazul fetei babei... Elevii vor rămâne cu convingerea că binele învinge mereu și că lumea poveștilor este lumea copilăriei.

Bibliografie:

1. Adalmina Ungureanu, Metodica studierii limbii și literaturii române, editura AS'S, Iași, 2003
2. Ioan Jinga, Elena Istrate, Manual de pedagogie, editura ALL
3. ***Colecția învățământul primar

Importanța protejării mediului înconjurător

prof. Ramona Ciocan - Liceul Tehnologic "Alexandru Vlahuță" Șendriceni

„Natura și educația sunt asemănătoare, căci educația transformă pe om și, prin această transformare, creează natura.”, spunea Democrit. De aceea este atât de important ca, încă de mici, oamenii să fie educați în spiritul protejării mediului înconjurător. De sănătatea mediului depinde sănătatea noastră, care este esențială atât pentru noi, cât și pentru generațiile care vor veni. Acțiunile de protejare a mediului sunt foarte importante, deoarece ne atrag atenția că mediul trebuie ocrotit, curățat de fiecare dintre noi pentru a trăi în comuniune cu natura și pentru a ne putea bucura de frumusețea pe care ne-o oferă.

Să nu uităm că, o viață mai bună înseamnă un mediu mai curat.

Realitățile prezentului arată că secolul XXI este perioada celor mai mari descoperiri și transformări ale civilizației omenești, dar, și a celor mai complexe și uneori nebănuite efecte asupra vieții.

Pâna nu demult, resursele naturale regenerabile ale Terrei erau suficiente pentru nevoile omenirii. Dar, ca urmare a exploziei demografice și a dezvoltării tuturor ramurilor de activitate, necesarul de materie primă și energie pentru producția de bunuri a crescut enorm, exploatarea intensă a resurselor pământului releva ducând la un dezechilibru ecologic.

Odată cu sporirea populației globului, și, în special, odată cu dezvoltarea industriei, a transporturilor mecanizate din ultimele două secole, încercarea omului de a domina în lupta aspră cu natura, de a-i smulge, lacom, bogățiile ascunse, începe să aibă tot mai mult succes. Peste un miliard și jumătate din populația actuală a Terrei aparține civilizației industriale.

Prin acumularea rezidurilor activităților umane, ce a luat proporții îngrijorătoare, s-a produs alterarea calității factorilor de mediu. Acestea constituie cauza unor

dezechilibre în faună și floră, ca și în sănătatea și bunul mers al colectivității umane din zonele supraaglomerate.

Mediul înconjurător reprezintă un element esențial al existenței umane, constituind rezultatul interferențelor unor elemente naturale - sol, aer, apa, climă, biosfera - cu elemente create prin activitatea umană. Toate interacționează și influențează condițiile existențiale și posibilitățile de dezvoltare viitoare a societății.

Existența individului este de neconceput în afara mediului. Cumulul de relații și raporturile de schimburi ce se stabilesc între om și natură, precum și interdependența lor influențează echilibrul ecologic, determină condițiile de viață, precum și condițiile de muncă pentru om, perspectivele dezvoltării societății în ansamblu.

Asigurarea unei calități corespunzătoare a mediului, protejarea lui reprezintă o problemă de interes major și de certă actualitate pentru evoluția socială. În acest sens, se impune păstrarea calității mediului, diminuarea efectelor negative ale activității umane cu implicații asupra lui.

Protecția mediului a devenit o problemă majoră a ultimului deceniu, fiind dezbătută la nivel mondial ceea ce a generat numeroase dispute între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. S-au înființat organizații internaționale ale căror principale obiective constau în adoptarea unor soluții de diminuare a poluării și în creșterea nivelului calității mediului în ansamblu.

În primul rând, protejarea mediului presupune trei aspecte majore: protecție, conservare și ocrotire.

Prin mediu ne referim la totalitatea condițiilor naturale de pe Pământ sau dintr-o regiune a sa: atmosfera, temperatura, lumina, relieful, apa, solul etc., precum și celelalte ființe vii. Mediul are un rol foarte important în evoluția ființelor vii, care, la rândul lor, determină transformarea mediului. Nu putem trăi decât într-un mediu sănătos și curat. De aceea, protejarea mediului ar trebui să fie o preocupare a tuturor oamenilor și mai ales a tinerilor, care nu ar trebui să rămână indiferenți la problemele legate de mediu.

Tinerii trebuie să cunoască regulile de menținere, protejare și îmbunătățire a condițiilor naturale de mediu, și de reducere sau eliminare, acolo unde se poate, a poluării mediului înconjurător și a surselor de poluare

Să nu uităm că atunci când vorbim de „mediul înconjurător” nu ne referim doar la vegetație ci și la multitudinea de viețuitoare, fie ele animale domestice, de companie sau sălbatice, târătoare, zburătoare sau din mediul acvatic. Toate acestea, și nu numai, fac parte din „natură”, din mediul care ne înconjoară și sunt afectate în mod direct de stilul nostru de viață. Ar trebui să conștientizăm și faptul că avem o responsabilitate sporită față de acestea, ca specie dominatoare a Terrei.

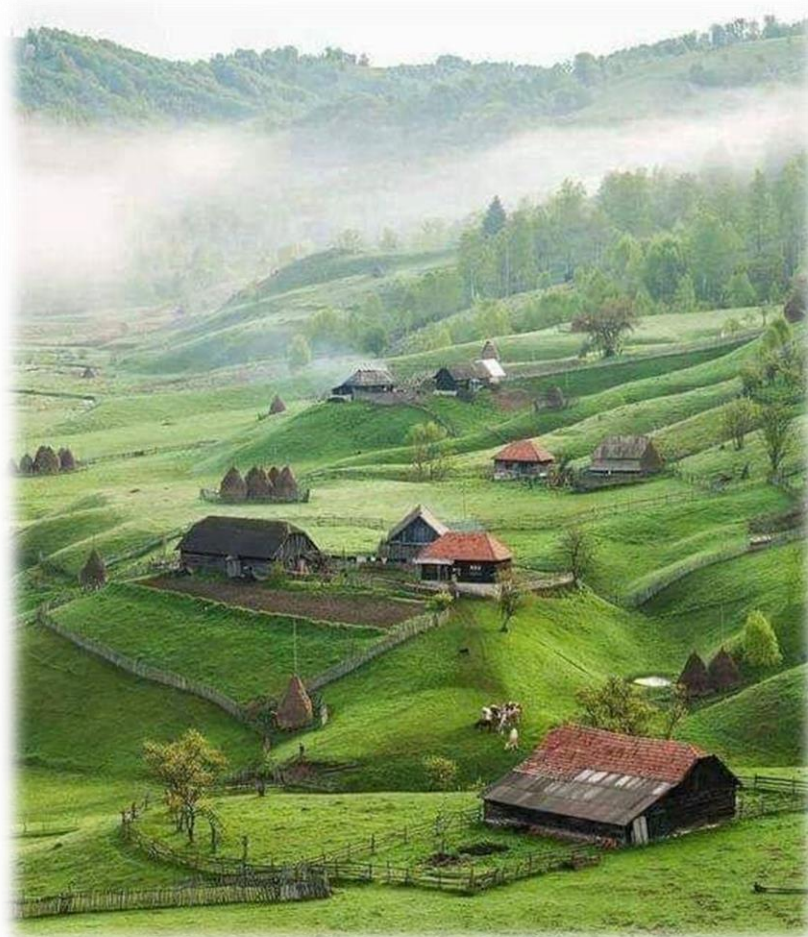
A recicla înseamnă să consumi eficient, să refolosești pe cât posibil, să transformi materia primă astfel încât să existe permanent un circuit al materiei care poate fi refolosită mereu și care să producă efecte benefice atât pentru noi oamenii cât și pentru mediul înconjurător. Cunoașterea naturii și înțelegerea legilor care o guvernează trebuie să înceapă din perioada preșcolară, deoarece este și necesară, dar și posibilă formarea unei atitudini ecologice la această vârstă.

Eugen A. Pora, zoolog, ecofiziolog și oceanograf român, membru titular al Academiei Române, afirma că ”a înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii, atât de amenințată azi, înseamnă să contribui la fericirea omenirii”. De aceea formarea unei gândiri și conștiințe ecologice este scopul suprem pentru supraviețuirea omului, iar cunoștințele căpătate în primii ani de viață cu privire la natură vor fi mult mai bine aplicate mai târziu.

Știm cu toții, gunoaiile degradează solul în zonele în care se depozitează, au efecte grave asupra mediului acvatic, iar gazele care se produc prin incinerarea lor sunt foarte toxice. Așadar efectele sunt dezastruoase, generând o poluare în masă. Însă, întotdeauna există o alternativă, trebuie doar găsită soluția cea mai eficientă de a ne „scăpa” de aceste materiale uzate sau învechite, neutilizabile.

Bibliografie:

1. Florina Bran Poluarea : Protecția și legislația de mediu., Academia de Studii Economice , 1996
2. Luiza Florea, Protecția mediului, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” Galați, 2002
3. Aurora Reiss -Poluarea și protecția mediului : Noțiuni teoretice și lucrări practice, Editura Universitaria , Craiova 2008
4. [https://ro.scribd.com/doc/158534665/Suport-Curs-Ecotehnologii 2012-2013](https://ro.scribd.com/doc/158534665/Suport-Curs-Ecotehnologii-2012-2013)
5. [www.unibuc.ro/ /prof/rozylowicz_l/docs/res/2011marecologie_cogalnicean](http://www.unibuc.ro/~prof/rozylowicz_l/docs/res/2011marecologie_cogalnicean)
6. biblio.central.ucv.ro/bib_web/bib_pdf/Bibliografii/Mediul%20inconjurator.

Formare profesională în context european

prof. Paula Mihaela Stoleru - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

O delegație de 7 persoane de la Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Dorohoi, a participat în perioada 26 mai – 1 iunie 2019 la un curs de formare profesională în localitatea Utrecht, Olanda, în cadrul proiectului KA1 *L.E.A.D.*, 2018-1-RO01-KA101-048240 947952386, finanțat de către Comisia Europeană prin programele Erasmus+.

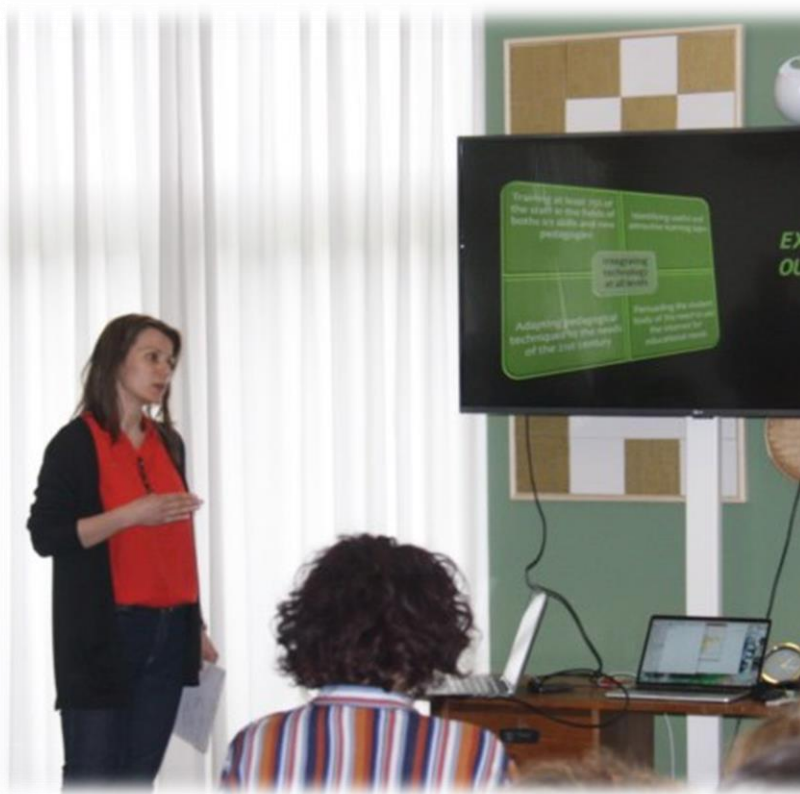
Nevoia de formare profesională în context european s-a evidențiat în urma unei analize de nevoi judicioase și s-a axat pe următoarele obiective:

- O1 – formarea profesională a unui număr de 7 persoane în domeniul utilizării tehnologiilor moderne la orele de curs și în activitatea profesională;
- O2 - dezvoltarea competențelor digitale a cel puțin 20 de cadre didactice, 6 beneficiari direcți și restul indirecti, până la finele anului școlar 2019-2020 prin realizarea a cel puțin șase activități specifice (mese rotunde, seminarii, lecții în cadrul comisiilor metodice);
- O3 - alfabetizarea media a cel puțin 200 de elevi, din care 75 proveniți din medii socio-economice dezavantajate
- O4 – îmbunătățirea calității actului educativ prin aplicarea noilor metode, facilitând accesul către învățământul secundar-superior a unui număr de elevi cu 50% mai mare decât în anul școlar precedent;

În perioada 26.05.2019 – 01.06.2019 cei 7 beneficiari au lucrat, împreună cu delegații din 8 alte țări (Germania, Grecia, Italia, Lituania, Macedonia, Norvegia, Polonia și Spania), descoperind modalitățile cele mai eficiente de a introduce instrumentele digitale în cadrul orelor de curs și ale actului profesional propriu.

Activitățile de formare oferite de către EUNEOS Finlanda au fost conduse și moderate de către Mart Lanpeere, profesor doctor la Universitatea din Tallin Estonia și profesor doctor James Sunney Quaicoe

Experiență inedită în Săptămâna Francofoniei

prof. Alina Daniela Surdu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Dorohoi a primit în zilele de 13 și 14 martie 2019 vizita unei delegații franceze în cadrul proiectului Erasmus +, Acțiunea cheie 1, Mobilități în domeniul educației școlare. Proiectul cu titlul „Mobilités d’observation Inter-catégorielle des Systèmes Scolaires pour l’Ouverture et la Nouveauté” – 2017-1-FR01-KA101-03695 este coordonat de Académie de Nice, Franța și se derulează în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Botoșani.

Pe parcursul celor două zile petrecute în unitatea noastră, delegația alcătuită din 12 cadre didactice, directori de școli, inspectori școlari din regiunile Nice și Marseille au participat la mai multe ore de curs, la mese rotunde și ședințe de lucru cu conducerea școlii și personalul de predare, la vizite de lucru la Primăria Municipiului Dorohoi, la Direcția de Asistență Socială și Centrul de Zi „Jurjac”. Invitații s-au bucurat de o primire călduroasă din partea reprezentanților instituțiilor administrației publice dorohoiene. În cadrul mesei rotunde domnul primar, ing. Dorin Alexandrescu, a răspuns pe larg întrebărilor, oferind detalii despre rolul Primăriei și Consiliului Local în viața școlii.

Temele abordate au fost: educația incluzivă, progresul școlar și cetățenia europeană.

Oaspeții au fost impresionați de pregătirea și implicarea cadrelor didactice, de creativitatea de care aceștia dau dovadă în pregătirea lecțiilor, de dorința de a învăța și de cunoștințele elevilor. Activitatea a fost considerată una de succes și va fi continuată prin proiecte viitoare, punându-se deja bazele unui proiect E-Twinning.

Distrugerea responsabilă a deșeurilor

prof. Chelaru Andreea Adina, Colegiul Tehnic "Gheorghe Asachi" Botoșani

Gestionarea deșeurilor, cunoscută și ca managementul deșeurilor, se referă la educația privind colectarea, transportul, tratarea, reciclarea și depozitarea deșeurilor. De obicei, termenul se referă la materialele rezultate din activități umane și la reducerea efectului lor asupra sănătății oamenilor, a mediului, sau aspectului unui habitat.

Gestionarea deșeurilor are ca scop și economisirea unor resurse naturale prin reutilizarea părților recuperabile. Deșeurile gestionate pot fi atât solide, cât și lichide sau gazoase, precum și cu diverse proprietăți (de exemplu radioactive), necesitând metode de tratare specifice fiecăra.

În România activitatea de gestionare a deșeurilor este fundamentată pe OUG 78/2000, care implementează o serie de directive ale Consiliului Europei. Coordonarea acestei activități cade în sarcina Ministerului Mediului și a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM).

După proveniență, pot fi deosebite următoarele tipuri de deșeuri:

A. Deșeuri municipale și asimilabile, care sunt deșeuri generate în mediul urban și rural. Ele sunt grupate în:

A1 - Deșeuri menajere, provenite din activitatea casnică, magazine, hoteluri, restaurante, instituții publice.

A2 - Deșeuri stradale, specifice fluxurilor stradale (hârtii, mase plastice, frunze, praf).

A3 - Deșeuri din construcții și demolări, provenite din activitatea de construcții și modernizarea și întreținerea străzilor.

A4 - Nămol orășenesc, rezultat din stațiile de tratare a apelor uzate și menajere.

B. Deșeuri sanitare, provenite din spitale, dispensare și cabinete medicale.

C. Deșeuri de producție, rezultate din procesele tehnologice industriale sau agricole.

C1 Deșeuri industriale stocabile, pe care normele europene le clasifică în:

Clasa 1 Deșeuri industriale periculoase, dar netoxice, de exemplu azbest.

Clasa 2 Deșeuri industriale nepericuloase și netoxice.

Clasa 3 Deșeuri inerte, de exemplu cele provenite din construcții.

Clasa 4 Deșeuri toxice, de exemplu cele medicale, radioactive.

Clasa 5 Deșeuri industriale produse în cantități foarte mari, de exemplu cenușile produse de termocentralele care funcționează pe cărbune.

C2 Deșeuri agro-zootehnice, provenite din agricultură și, în special, din zootehnie.

C3 Deșeuri speciale, categorie în care intră explozibilii și substanțele radioactive.

Distrugerea aparatelor electrice și electronice

Ca țară membră UE, România are obligația asumată de a colecta și recicla, anual, 80 000 de tone deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE).

Acțiunile de colectare organizată au fost inițiate în anul 2007 prin Campania națională de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice cunoscută și sub numele de „Marea debarasare”. Acțiunea prevedea ca cetățenii să scoată în fața casei sau a blocului echipamentele nefuncționale, apoi societățile de salubritate să le ridice și să le transporte la centrele de colectare, pentru ca de acolo să fie preluate de organizațiile colective autorizate, în vederea transportării lor la reciclatori. Sunt colectate aparate de uz casnic de mici și mari dimensiuni (ex.: prăjitoare, fiare de călcat, aspiratoare, mașini de spălat, frigidere), unelte, echipamente de iluminat, aparatură electronică și de informatică, jucării.

Din cauza noutății, succesul acțiunilor din toamna anului 2007 a fost relativ. A doua acțiune a avut loc pe 19 aprilie 2008, cu rezultate notabile.

A treia campanie de colectare a DEEE a fost programată pentru 4 octombrie 2008, când au fost colectate peste 400 t de deșeuri. Cantitatea colectată fiind mică, au mai fost

organizate campanii de colectare, a IV-a ediție având loc pe 1 noiembrie iar ediția a V-a pe 6 decembrie 2008.

Așa cum gunoiul menajer nu este păstrat în casă, nici echipamentele electrice vechi sau stricate nu trebuie depozitate în gospodărie ori aruncate la întâmplare. Ele trebuie colectate și reciclate corect din rațiuni ce țin de protecția mediului înconjurător, de riscul pe care îl prezintă potențialul lor toxic, precum și de protejarea resurselor naturale ale pământului.

În primul rând, aceste echipamente pot avea în componența lor elemente nocive pentru mediu și sănătatea populației, metale grele sau gaze periculoase, elemente care eliberate în aer, apă sau sol au efecte dăunătoare, pe termen lung, asupra hranei noastre, a apei pe care o bem sau a aerului pe care îl respirăm.

Ce se întâmplă cu deșeurile electrice după colectare?

După preluarea de la populație a deșeurilor, acestea sunt inventariate, stocate în funcție de tehnologia de tratare/reciclare aplicabilă (ex: aparate frigorifice, televizoare/monitoare CRT, tuburi fluorescente, aparate electrocasnice de mari dimensiuni etc.) încărcate și transportate în condiții de siguranță către operatorii de tratare și reciclare.

Procesul de tratare include mai multe activități de natură fizică (dezmembrare / tăiere, sustragerea substanțelor nocive din componența unor DEEE prin anumite metode) din care rezultă componente (cabluri, motoare, plăci circuite imprimate) și materiale (sticlă, plastic, metal etc.) ce vor fi supuse ulterior, în funcție de caz, unor tratări suplimentare, valorificări, reciclări și/sau neutralizări și eliminări nepoluante.

În cele din urmă, după neutralizarea substanțelor periculoase în vederea eliminării nepoluante, rezultă, din procese tehnologice minuțios organizate, materiile prime secundare pentru reintroducerea acestora în circuitul economic (ex: producția unor bunuri).

Primul ajutor în caz de hemoragie

prof. Mihaela Cătălina Olariu - Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Dorohoi

Toți ne-am confruntat la un moment dat cu o hemoragie, mai ales cu cea nazală la vârsta copilăriei. Deci este important de știut cum să acorzi primul ajutor în caz de hemoragie, mai ales dacă de acest lucru depinde o viață.

Hemoragia se produce ca urmare a ruperii sau tăierii unui vas de sânge. Sinonim cu hemoragia este și hemoreea.

Putem distinge mai multe tipuri de hemoragii:

1. Hemoragia externă - în acest caz sângele se scurge în exteriorul organismului datorită secționării unor vase de sânge. În funcție de diametrul vasului de sânge care a fost secționat, se pot deosebi:

hemoragie arterială - sângele are culoare roșu deschis și țâșnește într-un jet sacadat, după cum bate inima;

hemoragie venoasă - sângele are culoare roșu închis, curge lin, continuu;

hemoragie capilară - sângele se prelinge ca o pănză de păianjen pe toată suprafața răni, având o intensitate redusă.

2. Hemoragia internă - sângele care curge rămâne în interiorul organismului, ca de pildă în cavitatea abdominală.

O categorie aparte sunt hemoragiile interne exteriorizate, în care sângele ajunge în exteriorul corpului după ce a trecut printr-o cavitate care comunică cu exteriorul. Hemoragiile exteriorizate sunt: epistaxisul (curgerea sângelui din nas), otoragia (curgerea sângelui din urechi), hematemeza (vărsăturile cu sânge), hemoptizia (tusea urmată de eliminări de sânge din plămâni), hematuria (eliminarea de sânge prin urină), melena (eliminarea de sânge prin scaun, situație în care fecalele capătă o culoare neagră, lucioase) și enterohemoragia (hemoragia intestinală).

Cele mai ușor de observat sunt cele externe. Prezența hemoragiilor interne se poate depista dacă apar următoarele simptome: amețeală, creșterea numărului de bătăi ale inimii pe minut, creșterea numărului de respirații pe minut, pulsul este slab, iar tensiunea arterială mică, transpirații reci și o sete mare.

Oprirea sângelui se numește hemostază și se poate realiza natural sau artificial. Hemostaza naturala are loc datorită capacității sângelui de a se coagula atunci când vine în contact cu aerul. Se poate întâlni în cazul hemoragiilor capilare. Hemostaza se realizează prin aplicarea unui **pansament compresiv**. Acesta constă în câteva comprese puse pe plagă, apoi vată și un bandaj realizat strâns.

Daca hemoragia nu se opreste, este necesară comprimarea vasului de sânge. În cazul hemoragiei arteriale, comprimarea se realizează deasupra rănii, dar cât mai aproape de aceasta, iar în hemoragiile venoase, comprimarea se face sub rană pentru a opri venirea sângelui de la periferia corpului spre inima. Comprimarea vaselor se realizează în locurile situate cât mai aproape de un plan osos și se poate realiza direct, cu degetul sau cu toată mâna, dar numai pentru o hemostază de scurtă durată. Dacă comprimarea se realizează pentru o perioadă mai mare a vasului de sânge se folosește garoul sau se poate improviza unul dintr-o fașă care se strânge strâns.

Epistaxisul reprezintă termenul medical care semnifică o **sângerare pe nas**. Este întâlnit frecvent la copii cu vârstă cuprinsă între 2 și 10 ani și adulții între 50 și 80 de ani. Sângerarea apare ca urmare a ruperii unui vas de sânge din **mucoasa care căptușește cavitatea nazală**. De cele mai multe ori sângerarea apare în partea anterioară a nasului, la nivelul septului nazal, deoarece vasele de sânge de la acest nivel pot fi ușor zgâriate chiar și cu unghia. Aerul uscat poate face să se usuce și să crape mucoasa septului, lucru care poate determina de asemenea sângerarea în partea anterioară a nasului.

Epistaxisul anterior poate fi oprit prin poziție șezândă deoarece, capul este situat mai sus decât inima. Persoana trebuie să respire pe gură și nu pe nas și să se aplece ușor

înainte pentru a nu înghiți sângele. Cu ajutorul degetului mare și a celui arătător se strânge ușor partea moale a nasului timp de 10 minute.

Sângerarea poate să apară și în partea posterioară a cavității nazale ca urmare a unei lovituri, iar oprirea acestei hemoragii necesită asistență medicală.

Sângerările nazale poate fi cauzat de alergii, introducerea degetelor în nas, suflarea puternică a nasului, strănutul puternic, aspirina sau alte medicamente antiinflamatoare, anticoagulante și antiplachetare, polipi nazali, hipertensiune arterială (în special la persoanele trecute de 50 de ani), ateroscleroză. aerul uscat, substanțe iritante sau schimbări de altitudini. Alte cauze mai grave care pot determina hemoragia sunt: lovituri ale nasului, corpi străini, fractură nazală, leucemie, cancer nazal, afecțiuni hepatice, trombopenie, tumoare sau infecție respiratorie.

În general, **epistaxisul** nu presupune vizita la medic decât dacă este provocat ca urmare a unui traumatism cranian, durează mai mult de 30 minute, este însoțită de dificultăți în respirație, de confuzie sau chiar de pierderea cunoștinței, etc.

Pentru a preveni apariția sângerărilor nazale trebuie luate unele măsuri preventive, mai ales în cazul persoanelor predispuse către acest lucru: camera să nu fie supraîncălzită (aerul rece este mai umed și se evită astfel uscarea mucoasei nazale), evitarea consumării în mod frecvent de aspirină și fără a consulta medicul, evitarea consumului de alcool, sau de băuturi calde, renunțarea la fumat și la compresele calde puse pe față.

Melena reprezintă eliminarea prin scaun a sângelui digerat, provenit din partea superioară a tubului digestiv – cavitatea bucală, esofag, stomac sau duoden. Simptomele sunt reprezentate de apariția unui scaun negru, lucios ca urmare a acțiunii acidului clorhidric asupra sângelui. Scaunul melenic, cu sânge digerat este moale, negru, lucios ca păcura și este urât mirositor. Mai poate fi însoțit de: dureri de piept, greață, amețeli, transpirații, scăderea tensiunii arteriale. Scaunul mai poate avea culoare neagră în urma consumului de: afine, spanac, medicamente ce conțin fier, bismut. În aceste cazuri

scaunul este negru, nu este urât mirositor, și dispare dacă nu se mai consumă alimentele sau medicamentele cauzatoare.

Tratamentul melenei presupune tratamentul cauzei sale, asociat cu administrarea de sânge sau înlocuitori de sânge. Uneori este necesar ca hemoragia să fie stopată prin endoscopie sau chiar operație.

Hemoptizia reprezintă exectorația cu sânge și este un semn asociat cu numeroase boli pulmonare, ca de ex. bronșita acută, abcesul pulmonar, tuberculoza, aspergiloza, pneumonia. Se mai asociază cu neoplasme, afecțiuni cardiovasculare, trauma unor boli autoimune (cum ar fi granulomatoza Wegener, sindromul Goodpasture, lupus eritematos sistemic), precum și unele medicamente și toxine (de exemplu cocaină, anticoagulante, agenți trombolitici, penicilină, solvenți).

Poate să apară pe neașteptate, precedată de obicei de: senzație de căldură retrosternală, gust ușor metalic, sărat. Bolnavul prezintă o criză de tuse, elimină brusc sânge curat, roșu-viu, aerat, spumos, cantitatea fiind între 100 și 300 ml. Semnele sunt reprezentate de: paloare, transpirație, dispnee, tahicardie. Eliminarea sângelui se poate repeta peste câteva ore sau peste câteva zile, când apar în spută și cheaguri de sânge, care pot fi negricioase. De obicei, după câteva ore bolnavul nu mai prezenta decât spute, care persista 2-3 zile. Pot apărea hemoptizii masive, fulgerătoare în cazul tuberculozei pulmonare, dilatație bronșică.

Oprirea hemoragiei și evitarea recidivelor se realizează prin măsuri generale (imobilizare, dietă hidrică), calmante ale tusei, hemostatice, transfuzie de sânge. Tratamentul general și cel hemostatic se completează cu tratament etiologic. Administrarea tuberculostaticelor și a antibioticelor nu are caracter de urgență. Tratamentul chirurgical este indicat uneori de urgență.

Hematuria reprezintă prezența de sânge în urină ca urmarea lezării căilor urinare sau a țesutului renal.

Cele mai frecvente cauze ale **hematurie** sunt reprezentate de: infecțiile tractului urinar, *pietre la rinichi* sau *în ureter*, hiperplazia benignă de prostată. Alte cauze mai sunt: traumatismele, tumorile. Cauzele rare cuprind: hematuria benignă familială, malformație arteriovenoasă a rinichiului, sindrom nefritic, alergii, hipertensiune în vena renală stângă sau administrarea de medicamente care cauzează o ușoară colorare a urinei dar nu o hematurie.

Se deosebește hematurie microscopică în care hematiile variază între 1.000 ml/min și 1.000.000 ml/min și hematurie macroscopică în care numărul de hematii sunt peste 1.000.000 ml/min. Mai sunt și alte substanțe care pot modifica aspectul urinei în mod asemănător, fiind vorba de un rezultat fals pozitiv.

Hematuria macroscopică poate fi diagnosticată după culoarea urinei, astfel că urina de culoare roz-roșie se întâlnește în cazul hematuriei extraglomerulare, culoare roșie murdară apare în hematuria de origine glomerulară. Aspectul de „zeamă de carne” apare datorită timpului prelungit de traversare a nefronului de către hematii și datorită pH-ului urinar acid care determină formarea de metemoglobină care dă aspectul particular al urinei.

Hematuria microscopică este considerată patologică la valori cuprinse între 2.000–3.000 eritrocite/min la proba Addis. Până la aproximativ 1.000.000 de hematii/min urina este limpede, diagnosticul putând fi pus numai prin analize de laborator.

Diagnosticul acestei boli se realizează pe baza testelor de sânge și a istoricului medical al bolnavului. Tratamentul variază de la administrarea de antibiotice la intervenția chirurgicală, în funcție de fiecare caz.

Bibliografie

- <http://pathophysiology.umft.ro/>
- <https://ro.wikipedia.org>

Scoala Gimnaziala „A. I. Cuza”, Dorohoi
 ISSN 2559 – 7027 - ISSN-L 2559 - 7027
 Cuvinte călătore, Anul III, Nr. 3 - An școlar 2018-2019